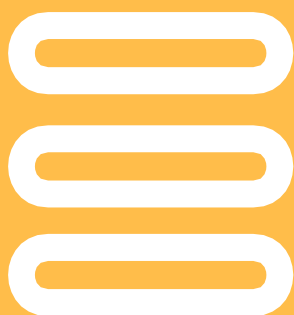

DINAMITZEM?

PROPOSTES PER A LA BIBLIOTECA ESCOLAR

PROGRAMA BIBLIOTECA ESCOLAR "PUNTEDU"

Dinamitzem? Propostes per a la biblioteca escolar

Programa biblioteca escolar "punedu"

Departament d'Educació

Direcció General de Currículum i Personalització

Subdirecció General de Plurilingüisme

Servei de Suports i Recursos Lingüístics

Idea i compilació: Meritxell Buil Martínez

Juliol de 2020

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; per tant, aquest treball està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement -No comercial- Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original. La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

Aquest document s'ha elaborat a partir de materials diversos, recursos, experiències i bones pràctiques de biblioteques escolars. Volem destacar i agrair a la mestra Xon Bover (Biblioteca Escolar Miracontes de l'Escola l'Esculapi de l'Escala) la cessió al Programa biblioteca escolar "puntedu, en el moment de jubilar-se, de les propostes didàctiques que han estat la llavor d'aquest dossier.

Aquest dossier pretén...

... fer de la biblioteca un espai viu, motor de l'aprenentatge, un espai per a la lectura i la creació. Ajudar a dinamitzar les biblioteques escolars, tant les que fa temps que funcionen com les que, tot just, comencen a fer camí.

Les activitats proposades permeten personalitzar l'aprenentatge de l'alumnat segons les seves motivacions i necessitats, i es poden adaptar al ritme de cada infant i jove. La biblioteca és un espai que afavoreix la cohesió social i la inclusió.

Índex

1. Introducció	6
2. Índex d'activitats	8
3. Activitats	9
3.1. Àmbits i destinataris	10
3.2. Activitats i capacitats. Educació infantil	12
3.3. Activitats, àmbits i competències. Educació primària	14
3.4. Activitats, àmbits i competències. ESO	16
4. Documentem les activitats de la biblioteca	114

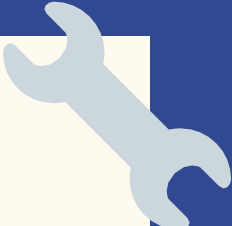

INTRODUCCIÓ

Aquest dossier consta de dues parts i té alguns camps que permeten escriure, fer anotacions i reflexions, així com triar activitats i conservar-ne evidències d'aplicació.

La primera part conté activitats pensades per a tots els nivells de l'escolaritat: per als infants més petits que comencen a descobrir el món dels contes, per als nens i nenes que comencen a explorar el món de les lletres, per als que volen cercar en els llibres nous coneixements, per als joves que estan desenvolupant el gust per la lectura, per als que utilitzen la biblioteca com a espai de creació... totes destinades a fer de la biblioteca un espai d'aprenentatge en el dia a dia de la vida escolar. Es tenen en compte, també, les famílies, aliades indispensables en el foment de la lectura.

Cada activitat està presentada en un fitxa-guia on s'especifiquen els objectius d'aprenentatge, els continguts i s'ofereixen orientacions per al desenvolupament de l'activitat, la temporització, els recursos necessaris i enllaços a exemples de centres educatius. Al final de cada activitat trobareu un apartat on podreu escriure les vostres observacions abans o després de dur a terme l'activitat. Cada docent pot aplicar les propostes de manera autònoma, seguint les pautes que es consideri oportunes, i segons la realitat i les necessitats del seu centre. No obstant, es recomana que sigui la comissió de biblioteca qui planifiqui les activitats, per tal d'esglaonar-les entre els diferents nivells.

Es proposen activitats per:

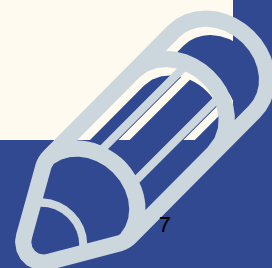
- Fer de la biblioteca un espai per gaudir de la lectura.
- Descobrir la biblioteca.
- Apropar els llibres als alumnes.
- Llegir conjuntament.
- Convertir la biblioteca en un espai de creació.

La segona part d'aquest dossier vol ser la carpeta del docent: aquell quadern on s'anota quines activitats li agradaria dur a terme, quines ha fet, com li han funcionat i recull comentaris d'alumnes, reflexions personals i propostes de millora. Per completar aquest apartat de documentació, s'hi inclouen unes pàgines on es poden adjuntar fotografies i escriure-hi anotacions.

Recomanem que compartiu les vostres reflexions amb la comissió de biblioteca.

Perquè el foment de la lectura i la dinamització de la biblioteca és responsabilitat de tot el centre.

ACTIVITATS

 <p>Descobrim la biblioteca ACTIVITAT 1</p>	 <p>Efemèrides ACTIVITAT 2</p>	 <p>Mascotes ACTIVITAT 3</p>	 <p>On el col-loco? ACTIVITAT 4</p>	 <p>Marcador de llibres ACTIVITAT 5</p>
 <p>L'intrús ACTIVITAT 6</p>	 <p>Un món ple de llibres ACTIVITAT 7</p>	 <p>Recerca del tresor ACTIVITAT 8</p>	 <p>Motxilles ACTIVITAT 9</p>	 <p>Visites autors i il·lustradors ACTIVITAT 10</p>
 <p>Obrim la biblioteca ACTIVITAT 11</p>	 <p>Aliances ACTIVITAT 12</p>	 <p>L'hora del conte ACTIVITAT 13</p>	 <p>Versions ACTIVITAT 14</p>	 <p>Contes clàssics? ACTIVITAT 15</p>
 <p>El llibre del mes ACTIVITAT 16</p>	 <p>Personatge enigmàtic ACTIVITAT 17</p>	 <p>El bagul màgic ACTIVITAT 18</p>	 <p>Parlem de llibres ACTIVITAT 19</p>	 <p>Recomanem... ACTIVITAT 20</p>
 <p>Selfie literària ACTIVITAT 21</p>	 <p>Aparadors de lectura ACTIVITAT 22</p>	 <p>Laboratoris de lectura ACTIVITAT 23</p>	 <p>Clauers literaris ACTIVITAT 24</p>	 <p>Constel·lacions ACTIVITAT 25</p>
 <p>Projectes ACTIVITAT 26</p>	 <p>Capsa de preguntes ACTIVITAT 27</p>	 <p>Biblioteca digital ACTIVITAT 28</p>	 <p>Guies de lectura ACTIVITAT 29</p>	 <p>Llibres de no ficció ACTIVITAT 30</p>
 <p>Taller de creació de contes ACTIVITAT 31</p>	 <p>Taller de creació de poesia ACTIVITAT 32</p>	 <p>Taller de còmic ACTIVITAT 33</p>	 <p>Juguem? ACTIVITAT 34</p>	 <p>Makerspace ACTIVITAT 35</p>

ÀMBITS I DESTINATARIS

	Àmbit de la lectura				A qui va dirigida						
	Gust per llegir	Saber llegir	Llegir per aprendre	Formació usuaris	Totes les etapes	Educació infantil (3-6)	Educació primària			ESO	Professorat/famílies
							Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior		
1. Descubrim la biblioteca	X		X		X						X
2. Efemèrides	X				X						
3. Mascotes	X					X	X	X	X		
4. On el col·loco?				X				X			
5. Marcador de llibres				X			X	X	X		
6. L'intrús			X	X				X	X		
7. Un món ple de llibres		X	X						X		
8. Recerca del tresor (QR)	X		X	X					X	X	
9. Motxilles	X	X				X	X	X	X		X
10. Visita d'autors i il·lustradors	X	X			X						
11. Obrim la biblioteca	X			X	X						X
12. Aliances	X			X	X						
13. L'hora del conte	X					X	X	X	X		X
14. Versions	X					X	X	X	X		
15. Contes clàssics?	X					X	X	X	X		
16. El llibre del mes	X					X	X	X	X		
17. Personatge desconegut	X					X	X	X	X		
18. El bagul màgic	X					X	X				
19. Parlem de llibres	X				X						
20. Recomanem...	X				X						
21. Selfie literària/Bookface	X							X	X	X	X
22. Aparadors de lectura	X								X	X	
23. Laboratoris de lectura	X		X		X						X
24. Clauers literaris	X									X	
25. Constel·lacions literàries	X									X	
26. Projectes			X		X						
27. Capsa de preguntes			X	X		X	X				

ÀMBITS I DESTINATARIS

	Àmbit de la lectura				A qui va dirigida						
	Gust per llegir	Saber llegir	Llegir per aprendre	Formació usua	Totes les etapes	Educació infantil (3-6)	Educació primària			ESO	Professorat/fa
							Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior		
28. Biblioteca digital	X		X		X						X
29. Guies de lectura	X		X		X						X
30. Llibres de no ficció	X	X	X		X						
31. Taller de creació de contes	X				X						
32. Taller de creació de poesia	X				X						
33. Taller de còmic	X						X	X	X		
34. Juguem?	X				X						X
35. Makerspace			X	X	X						X

ACTIVITATS I CAPACITATS-EDUCACIÓ INFANTIL

	CAPACITAT 1	CAPACITAT 2	CAPACITAT 3	CAPACITAT 4	CAPACITAT 5	CAPACITAT 6	CAPACITAT 7	CAPACITAT 8	CAPACITAT 9
1. Descobrim la biblioteca			X			X	X		X
2. Efemèrides					X	X			X
3. Mascotes		X	X		X				
4. On elcol-loco?									
5. Marcador de llibres									
6. L'intrús									
7. Un món ple de llibres									
8. Recerca del tresor (QR)									
9. Motxilles			X		X				X
10. Visita d'autors i il·lustradors					X				X
11. Obrim la biblioteca			X	X					X
12. Aliances			X		X	X		X	X
13. L'hora del conte			X		X	X		X	X
14. Versions					X	X		X	
15. Contes clàssics?					X	X		X	
16. El llibre del mes					X	X		X	X
17. Personatge desconegut					X	X		X	X
18. El bagul màgic		X			X	X			
19. Parlem de llibres		X			X	X		X	X
20. Recomanem...					X				
21. Selfie literària/Bookface									
22. Aparadors de lectura									
23. Laboratoris de lectura	X		X		X	X			X
24. Clauers literaris									
25. Constel·lacions literàries									
26. Projectes					X	X		X	X

ACTIVITATS I CAPACITATS-EDUCACIÓ INFANTIL

27. Capsa de preguntes			X		X	X	X		
28. Biblioteca digital									
29. Guies de lectura									
30. Llibres de no ficció					X	X			
31. Taller de creació de contes									
32. Taller de creació de poesia									
33. Taller de còmic									
34. Juguem?	X	X			X			X	X
35. Makerspace									

ACTIVITATS, ÀMBITS I COMPETÈNCIES- EDUCACIÓ PRIMÀRIA

	Àmbit lingüístic	Àmbit matemàtic	Àmbit de coneixement del medi	Àmbit artístic	Àmbit educació física	Àmbit educació en valors	Àmbit digital	Àmbit aprendre a aprendre	Àmbit autonomia i iniciativa personal
1. Descobrim la biblioteca	3, 5					5	3, 8	5,6	2
2. Efemèrides	7, 11, 14			5, 7, 8		4, 6		3, 5	4
3. Mascotes	3		12	5		5, 6		3, 5	4, 6
4. On elcol-loco?	5		11			7			3
5. Marcador de llibres				5					5
6. L'intrús	7	6, 8				1, 5			3, 4
7. Un món ple de llibres	3, 5, 9, 11					3, 5		5	4
8. Recerca del tresor (QR)	3, 5, 7						1, 4, 8		
9. Motxilles	4, 11					5			
10. Visita d'autors i il·lustradors	1,3,11			3		5, 7			
11. Obrim la biblioteca	4, 3							3	4
12. Aliances	3,7,13		11			5, 4		6	2
13. L'hora del conte	1, 13, 14			1					
14. Versions	3, 5,11		2			3, 7			
15. Contes clàssics?	4, 11								
16. El llibre del mes	4, 11			5		3		5	4
17. Personatge desconegut	4, 11								
18. El bagul màgic	4, 11					5			
19. Parlem de llibres	3, 11		5			3		2, 6	
20. Recomanem...	2, 11					1, 3	3, 7	3	3
21. Selfie literària/Bookface				2, 7	2, 6		3	5	5
22. Aparadors de lectura	7, 11			5		6	4, 7	4	4, 6
23. Laboratoris de lectura	5, 11			2, 5, 8		2, 4, 5		3, 6	2, 5
24. Clauers literaris									

ACTIVITATS, ÀMBITS I COMPETÈNCIES- EDUCACIÓ PRIMÀRIA

	Àmbit lingüístic	Àmbit matemàtic	Àmbit de coneixement del medi	Àmbit artístic	Àmbit educació física	Àmbit educació en valors	Àmbit digital	Àmbit aprendre a aprendre	Àmbit autonomia i iniciativa personal
25. Constel·lacions literàries									
26. Projectes	3, 4, 7, 11		1	5,9		6,7	4, 5, 6	3, 6	3, 4, 5
27. Capsa de preguntes	3, 5, 7, 9		1			6	4, 5	1, 2, 3	
28. Biblioteca digital	7		1			6	4, 5	2	
29. Guies de lectura	5, 7, 8		1, 9	5		3, 6	4, 7	4	4
30. Llibres de no ficció	3, 5, 6, 7								
31. Taller de creació de contes	3, 4, 5, 8, 9, 12			5		4, 5, 6		5	4
32. Taller de creació de poesia	1, 3, 4, 8, 9, 12			2, 5, 7, 9	5	5, 6	1, 2, 5	5, 6	4
33. Taller de còmic	3, 5, 6, 8, 9, 12		1, 3	2, 5, 7, 9		4,5,6		5, 6	4
34. Juguem?	3, 5, 6	7, 8		5	5,7	5,6		5, 6	2,3
35. Makerspace	3, 6, 7	7, 8	9, 10	5, 8, 9	5	6	1, 3, 6, 10	3, 6, 7	3, 4, 5

NOTA: per a cada àmbit s'indiquen les competències específiques que es mobilitzen en cada activitat.

ACTIVITATS, ÀMBITS I COMPETÈNCIES- ESO

	Àmbit lingüístic	Àmbit matemàtic	Àmbit científic i tecnològic	Àmbit social	Àmbit artístic	Àmbit educació física	Àmbit de cultura i valors	Àmbit digital	Àmbit personal i social
1. Descubrim la biblioteca	1, 3						6, 10	3, 8	3, 4
2. Efemèrides	3, 10, A2				7, 9		5, 8, 10	3	4
3. Mascotes									
4. On elcol-loco?									
5. Marcador de llibres									
6. L'intrús									
7. Un món ple de llibres									
8. Recerca del tresor (QR)	3, 9						6	1, 4, 8	3, 4
9. Motxilles									
10. Visita d'autors i il·lustradors	9, 10, 11, A1						8		4
11. Obrim la biblioteca	1, 9								
12. Aliances	3, 9, A1, A3			11			5, 10		2, 3, 4
13. L'hora del conte									
14. Versions									
15. Contes clàssics?									
16. El llibre del mes	10, A1				5		3, 6, 8		4
17. Personatge desconegut									
18. El bagul màgic									
19. Parlem de llibres	2, 9, A2			8			4, 6, 8		4
20. Recomanem...	11, A2						8	3, 7	3
21. Selfie literària/Bookface	A1				6, 9	7		3, 7	4
22. Aparadors de lectura	3, 10, A1				5, 7		6, 8	4, 7, 8	4
23. Laboratoris de lectura	1, 5, 10, A1			10, 11	1, 5, 9		3, 6, 8		2, 4

ACTIVITATS, ÀMBITS I COMPETÈNCIES- ESO

	Àmbit lingüístic	Àmbit matemàtic	Àmbit científic i tecnològic	Àmbit social	Àmbit artístic	Àmbit educació física	Àmbit de cultura i valors	Àmbit digital	Àmbit personal i social
24. Clauers literaris	10, 11, A1				9				
25. Constel·lacions literàries	10, 1, A1						7, 8	6	1, 2
26. Projectes	3, 9, 10, A1		4, 5	2, 10, 11	7, 9		5, 6, 8	1, 2, 4, 6, 11	2, 3, 4
27. Capsa de preguntes									
28. Biblioteca digital	9							4, 6, 11	
29. Guies de lectura	3, 5, 10, A1						3	1, 4	2, 4
30. Llibres de no ficció	1, 3, A1								
31. Taller de creació de contes	2, 4, 12, A1				8, 9		5	1, 8	4
32. Taller de creació de poesia	2, 4, 1, A1						5	1, 8	
33. Taller de còmic	2, 4, 12, A1	12			5, 7, 9		5	1, 8	3, 4
34. Juguem?	1, 9	6, 7				7	10		2
35. Makerspace	3, 9	6, 12	4, 5, 7, 9		7, 9		10	1, 4, 5, 6, 7, 9	2

NOTA: per a cada àmbit s'indiquen les competències específiques que es mobilitzen en cada activitat.

ACTIVITAT 1

Descobrim la biblioteca

Totes les etapes, professorat i famílies

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Familiaritzar-se amb l'espai, el fons bibliogràfic i el funcionament.
- Respectar les normes i pautes de la biblioteca.
- Participar en la gestió de la biblioteca.

CONTINGUTS

- Organització de la biblioteca: llibres de ficció i de coneixements.
- Espais de lectura formal i informal.
- Cerca al catàleg.
- Normes de funcionament.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

És necessari conèixer l'espai de la biblioteca i el seu funcionament per poder sentir-se-la seva i implicar-s'hi. A principi de curs, molts centres, organitzen visites a la biblioteca per conèixer-ne l'espai, el funcionament i el fons. En aquesta activitat proposem que siguin els alumnes de cursos més elevats qui facin d'ajudants de biblioteca i n'organitzin la visita. Caldrà, per tant, una coordinació i orientació per part de la persona responsable de la biblioteca.

Cal adaptar la visita a les necessitats i les inquietuds de l'alumnat: no serà igual si és el primer cop que visiten la biblioteca que si ja tenen un recorregut. Tampoc pot ser igual per a alumnes d'educació infantil que per a cicle mitjà o per a alumnes que són el primer curs a l'institut. A continuació oferim algunes orientacions de caràcter general.

Abans de la visita

Formeu un equip d'alumnes ajudants voluntaris de biblioteca. Aquest equip pot reunir-se puntualment i tenir unes tasques assignades (ordenar fons, folrar llibres, preparar exposicions...) en funció de la seva disponibilitat. Es pot tenir una acreditació de voluntari disponible al taulell o a la taula de gestió perquè, en qualsevol moment, un alumne pugui posar-se-la i exercir d'ajudant.

Dissenyu amb ells la sessió de descoberta de la biblioteca. Determineu quins alumnes conduiran cada grup.

Durant la visita

Es pot organitzar com una ruta guiada o bé com un joc de preguntes o de proves amb alumnes a partir de cicle mitjà (un joc d'escapada o "escape room").

Podeu deixar una part de la sessió per poder passejar lliurement, mirar els llibres, observar com estan classificats i tastar-ne algun.

Acabeu la sessió posant en comú les descobertes que hagin fet. És recomanable aprofitar la sessió per explicar aquelles activitats que es realitzen a la biblioteca, com el Bibliopati (ús de la biblioteca i servei de préstec en horari de pati), el funcionament del servei de préstec a la biblioteca, l'horari d'obertura i, si és el cas, altres usos que se'n poden derivar. Cal explicar que la biblioteca és un espai per dedicar temps a la lectura, compartint aquells llibres o contes que més agradin.

A partir de CM es pot introduir el recurs digital [kahoot](#) per avaluar les coneixements dels infants (vegeu proposta d'[activitat de dinamització del seminari de biblioteques escolars de Nou Barris](#)).

Després de la visita

Compartiu amb els ajudants les impressions i reflexions sobre les sessions que s'han fet: què ha agradat, què no ha acabat de funcionar, què es pot canviar de cara a una altra sessió...

DURADA: una sessió (1h). Es recomana fer-la a principi de curs.

RECURSOS MATERIALS:

- Cartells, cartes, missatges.
- Fons de la biblioteca.

RECURSOS HUMANS:

- Voluntaris/voluntàries de biblioteca.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

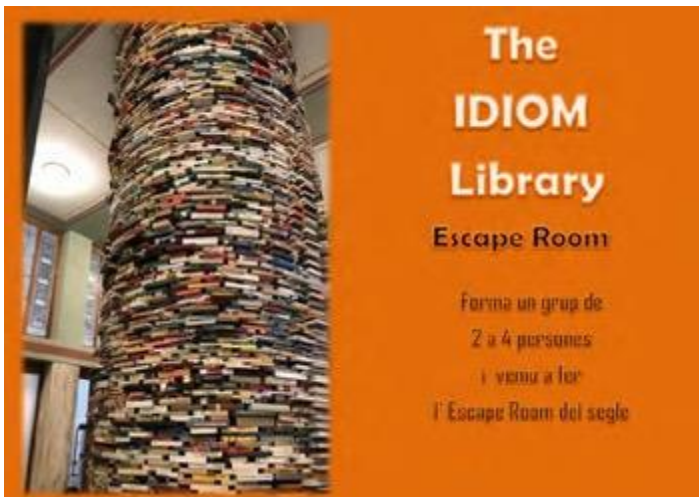
[Biblio Stay a l'Institut Joan d'Àustria de Barcelona](#). Biblio(r)evolució, Fundació Bofill. [Consulta: maig de 2020]

[Escape room a la biblioteca de l'Institut Miquel Biada](#) (Mataró). [Consulta: maig de 2020]

[Escape room & CAV library](#). Crockett County High School Library. [Consulta: maig de 2020]

[Escape room a la biblioteca](#). Escola Pau Romeva (Barcelona). [Consulta: maig de 2020]

[Los alumnos escapan con éxito de la prueba de Librarium](#). Biblioteca IES Castillo de Luna de Albuquerque. [Consulta: juny de 2020]

[Institut Bosc de la Coma](#) (Olot)

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 2

Efemèrides

Totes les etapes

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Conèixer la bibliografia d'un autor o autora a partir d'una efemèride.
- Llegir fragments d'obres de la literatura infantil i juvenil i reconèixer-ne els elements fonamentals.
- Gaudir amb la lectura.
- Aprofundir en les obres escollides per afavorir la competència literària.

CONTINGUTS

- Obres significatives d'autors reconeguts.
- Dades bàsiques del llibre.
- Lectura en veu alta.
- Gust per llegir.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Aprofitant les efemèrides anuals, podeu fer una petita exposició de fotografies d'un autor o autora i dels seus llibres a la biblioteca del centre. L'alumnat voluntari de la biblioteca pot organitzar aquesta exposició (suggerim diferents modalitats a l'activitat 22). Aquesta exposició pot servir de fil conductor per fer diferents activitats (en funció del grup d'alumnes):

Proposta 1

Personatge misteriós

Abans de fer l'exposició sobre l'autor/a, jugueu uns dies amb la intriga. Podeu penjar algunes pistes a la porta de la biblioteca: algunes fotografies, fragments de llibres (sense anomenar l'autor), alguna dada biogràfica...

Podeu deixar una capsa i tires de papers on els alumnes facin les seves hipòtesis sobre qui pot ser el personatge misteriós.

Després d'uns dies es pot desvetllar el misteri i muntar l'exposició. A partir d'aquí les visites a la biblioteca, la lectura en veu alta de fragments, la cerca d'informació a internet... poden completar el treball de l'autor i la seva obra.

Proposta 2

Certamen literari

Per commemorar l'efemèride literària, proposem que els alumnes voluntaris de biblioteca (o bé els alumnes d'un cicle o nivell) s'organitzin per preparar una celebració que pot incloure lectures en veu alta, fragments de bibliografia, teatralitzacions, recomanacions, etc. al voltant de l'autor/ a.

Caldrà que tinguin en compte tots els aspectes de l'organització: la llista de convidats, les invitacions, el contingut de l'acte, el programa de mà, la preparació de les lectures en veu alta, la cerca biogràfica, l'enregistrament del recital, etc. Hi haurà feina per a tots i totes!

És important ajudar-los a preparar les lectures que es faran en veu alta davant del públic.

Proposta 3

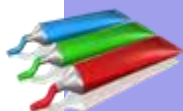
Creació de continguts

Abans o després de l'exposició es pot treballar la cerca d'informació amb els alumnes. Es pot preparar un producte al voltant del personatge protagonista: una entrada al blog de la biblioteca o de l'aula, una entrada a la Viquipèdia, una guia de lectura a l'ePèrgam, un pòster o exposició virtual (aprofitant les diferents eines digitals que existeixen al mercat), un lapbook...

Aquests productes es poden compartir amb la comunitat educativa, tant de forma física com mitjançant el web.

DURADA: Variable.

RECURSOS MATERIAIS:

- Cartells, cartes, missatges.
- Fons de la biblioteca.

RECURSOS HUMANS:

- Voluntaris/voluntàries de biblioteca.
- Membres de la comissió de biblioteca.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

Materials any [Joana Raspall](#). [Consulta: maig de 2020]

[Musicalització de poemes de Joan Brossa](#). Escola El Puig (Esparraguera). [Consulta: maig de 2020]

[Web celebracions](#). Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. [Consulta: maig de 2020]

[Commemoracions](#). Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. [Consulta: maig de 2020]

[Escola Mas i Perera](#) (Vilafranca del Penedès)

OBSERVACIONS:

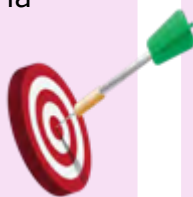
Mascotes

Educació infantil i primària

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Participar en la creació i el funcionament de la biblioteca.
- Conèixer i gaudir de l'espai de la biblioteca.

CONTINGUTS

- Cohesió del grup.
- Implicació en el disseny i el funcionament de la biblioteca.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

En el moment d'engegar la biblioteca del centre és important que s'hi impliqui tota la comunitat educativa, segons les seves possibilitats: d'aquesta manera se la sentiran seva.

Una de les activitats que porten a terme molts centres educatius és la designació d'un personatge protagonista de la biblioteca. El fet de disposar d'aquest personatge o mascota té uns aspectes positius:

- Permet personalitzar la biblioteca del centre i identificar tots es seus documents i espais.
- Ajuda a introduir les normes de convivència a la biblioteca de forma lúdica i participativa.
- Afavoreix la implicació dels alumnes en l'organització i el funcionament de la biblioteca.
- Ofereix un fil conductor per a les activitats que s'hi presenten, cosa que pot ajudar, sobretot, els més petits.

Taller de mascotes

Presentem diferents llibres on surtin mascotes o personatges fantàstics (vegeu recursos materials). Un cop feta la presentació els alumnes es poden distribuir en grups per fer el prototip de la seva mascota. Es poden fer esbossos i maquetes amb materials diversos.

Un cop fets els prototips, se'n pot fer una exposició al vestíbul de la biblioteca i organitzar un sistema de votacions per escollir quina serà, finalment, la mascota. Després de l'elecció del prototip de la mascota es pot organitzar un grup per construir-ne, ja, la versió definitiva: caldria afavorir l'ús de materials de reciclatge.

És molt important assegurar la participació de tot l'alumnat del centre educatiu, tant a l'hora de fer la mascota com en el procés de votació.

DURADA: Variable.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca:
- Gu, Raquel. *Més que mascotas: una desfilada d'emocions*. Editorial: B de Blok. Barcelona, 2017.
- Serra, Sebastià. *Bestiari salvatge d'estar per casa*. Editorial: El Cep i la Nansa. Barcelona, 2016.
- Materials diversos: paper, robes, pintures

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Jurat del concurs: poden ser membres de la comissió de biblioteca.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

[Mascotes](#). Escola Àngels Alemany i Boris (Lloret de Mar). [Consulta: maig de 2020]

[El naixement de la Berta](#). Biblioteca CEIP Bertomeu Llorens i Royo (Catarroja). [Consulta: maig de 2020]

[Projecte biblioteca](#). Escola Joan Maragall (Ripoll). [Consulta: maig de 2020]

[Conte de la mascota](#). CEE Ventijol (Blanes). [Consulta: maig de 2020]

[Escola Joan Maragall](#) (Ripoll)

[Teka mascota de l'Escola Cossetània](#)
(Vilanova i la Geltrú)

Mascota de la biblioteca escolar Miracontes de l'Escola Esculapi de l'Escala

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 4

On el col·loco?

Educació primària (CM)

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Aprendre a cercar i a retornar els llibres d'imaginació al seu espai a la biblioteca escolar.
- Conèixer la informació que porta el teixell dels llibres d'imaginació i la seva finalitat, per poder ajudar a mantenir la biblioteca en ordre.
- Desenvolupar l'autonomia en l'ús de la biblioteca

CONTINGUTS

- Llibres d'imaginació i llibres de coneixements.
- Catalogació dels llibres d'imaginació: codis de colors per edats.
- Localització dels llibres a la biblioteca, del centre i del barri o municipi.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Abans de fer aquesta activitat caldria fer una distinció entre llibres d'imaginació i de coneixements, segons les seves característiques i funcions.

Primera part:

Partirem de la necessitat de cercar un llibre de ficció determinat per fer-ne una lectura en veu alta a la classe:

Iniciem una conversa:

- Com podem trobar un llibre entre tants? Com s'ho fan a les altres biblioteques que coneixem?
- Com sabem quins llibres són adequats a la nostra edat?

Observem els llibres de les prestatgeries de ficció:

- Per a què serveix l'etiqueta que porten els llibres? Totes són iguals? Què tenen en comú? Què tenen de diferent?

Agafem, davant d'ells, uns quants llibres de les prestatgeries de ficció i els repartim per parelles. Demanem que es fixin en els teixells i que facin de detectius: que intentin esbrinar per què hi ha aquell gomet de color i aquelles lletres en el teixell. Ho posem en comú per treure'n conclusions.

- Ara ens fixarem en els diferents colors dels gomets segons la prestatgeria i intentarem que descobreixin de quin color és el gomet de cada edat. Es pot completar la taula següent, amb cartolina o projectada a la pissarra:

EDUCACIÓ INFANTIL		Llibres d'imaginació a partir de 2 anys
CICLE INICIAL		Llibres d'imaginació a partir de 6 anys
CICLE MITJÀ		Llibres d'imaginació a partir de 8 anys
CICLE SUPERIOR		Llibres d'imaginació a partir de 10 anys
JOVES		Novel·la juvenil a partir de 12 anys

Segona part:

Podeu compartir amb ells l'objectiu de l'activitat:

"Ara aprendreu a fer de bibliotecaris, d'aquesta manera sabreu per què els llibres es col·loquen en un lloc determinat i on els podeu desar quan acabeu de llegir".

Feu parelles. Doneu a cada parella una cartolina plastificada on aparegui la coberta d'un llibre i un espai en blanc (teixell), un retolador esborrable, uns quants gomets de colors i una nota autoadhesiva on s'indica la franja d'edat del lector.

La parella es posarà d'acord sobre la informació que cal escriure al teixell (les tres primeres lletres del cognom de l'autor o autora) i hi enganxarà el gomet corresponent segons l'edat dels destinataris. Per fer-ho, cal que es fixin en la informació que tenen a la nota autoadhesiva.

Un cop el teixell tingui tota la informació, la parella haurà de col·locar la cartolina al prestatge com si fos el llibre, just en el lloc exacte on aniria (procurant que la cartolina sobresurti una mica del prestatge per a poder-lo trobar després més fàcilment).

En acabar, cada parella anirà a comprovar que la cartolina d'una altra parella té el teixell correcte i està ben col·locada al prestatge.

Tercera part

És hora de posar en pràctica el que han après: per parelles, endreçaran els llibres de ficció que estiguin per desar, amb la supervisió de l'adult.

NOTA: En cas que a la biblioteca hi hagi la norma que els llibres no es retornen als prestatges, un cop feta aquesta activitat pot ser un bon moment per fer el canvi i donar més responsabilitat als alumnes.

Es pot fer la transferència a la biblioteca pública, en una visita organitzada, per veure que funciona amb el mateix sistema.

DURADA: Una sessió d'una hora.

RECURSOS MATERIAIS:

- Fons de la biblioteca.
- Còpies de cobertes de llibres.
- Retolador per a pissarra blanca.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

Podeu consultar la [proposta d'activitat](#) al blog del seminari de biblioteca escolar de Nou Barris.

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 5

Marcador de llibres

Educació primària

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Fomentar l'autonomia de l'alumnat per agafar i retornar llibres als prestatges.
- Mantenir l'ordre en la col·locació dels llibres.

CONTINGUTS

- Organització i ordre de la biblioteca.
- Autonomia personal.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Anomenarem marcador al tros de full plastificat o cartolina que serveix per assenyalar la ubicació del llibre que es vol llegir. Quan l'alumne vol agafar un llibre d'un prestatge, deixa el marcador al costat del llibre que vol agafar (sempre abans de treure'l del prestatge) per tal que, quan acabi la lectura, el pugui tornar a col·locar al lloc corresponent. Així es facilita que l'alumne pugui agafar els llibres de manera autònoma, mantenint l'ordre del fons, quan encara no té prou coneixement de l'organització dels prestatges.

Caldrà pautar la mida del marcador. Es recomana que no siguin molt petits, per tal d'evitar que es perdi entre els llibres o que es quedin amagats en algun prestatge. A cada marcador, s'hi pot afegir un dibuix de la mascota de la biblioteca i cada alumne el podrà personalitzar. És important posar el nom i el curs.

Marcador-punt de llibre, escola Esculapi de l'Escala.

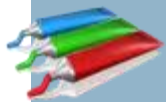

DURADA: Variable.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIALS:

- Full o cartolina per fer el marcador.
- Retoladors, colors, gomets, papers de colors, tissors... per decorar el marcador.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

OBSERVACIONS:

Escola Mare de Déu del Remei (Alcover)

L'intrús

Educació primària (CM/CS)

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Conèixer les característiques que es tenen en compte per classificar un llibre a la biblioteca.
- Fixar-se en les característiques d'un llibre.
- Identificar la característica comuna d'un grup de llibres.

CONTINGUTS

- Característiques dels llibres: tipus de continguts (ficció/no ficció), tema, edat destinataris, editorials, col·lecció...).

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Volem que aprenguin a trobar i a endreçar els llibres a les prestatgeries de forma autònoma. Així que dedicarem una sessió a analitzar les qualitats dels llibres i a trobar característiques que tenen en comú un grup de llibres.

L'activitat es pot fer en petits grups, de 4 o 5 alumnes.

Abans a l'activitat, el docent fa una selecció de llibres i en reparteix una pila a cada taula. Tots els llibres d'una pila menys un (serà l'intrús) tenen una característica en comú. Cada grup haurà d'apuntar quina és la característica comuna dels llibres de cada taula i el títol del llibre intrús.

Taula	Característica comuna dels llibres	Quin llibre és l'intrús?
1		
2		
3		
4		
5		

Exemple de classificacions destinades a alumnat de cicle inicial:

- Llibres de coneixements i un d'imaginació.
- Llibres d'animals i un de plantes.
- Llibres d'una col·lecció i un d'una altra.
- Llibres destinats a educació infantil (I) i un de cicle inicial (I*).
- Llibres de mida gran i un de petit.
- Còmics i un llibre de coneixements.

Exemple de classificacions destinades a alumnat de cicle mitjà i/o superior:

- Llibres d'un mateix autor i un d'un altre.
- Llibres d'una col·lecció i un d'una altra.
- Llibres amb guardes decorades i un amb guardes llises.
- Llibres d'una matèria i un d'una matèria diferent.

DURADA: una sessió d'una hora.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons bibliogràfic de la biblioteca:
  - Selecció dels llibres que formen part de cada pila.
- Fitxa de recull per grups de les descobertes fetes durant el temps de tre nom del lot de llibres i llibre intrús.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 7

Un món ple de llibres

Educació primària (CS)

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Descobrir les característiques de diferents tipologies de llibres.
- Identificar la tipologia de diferents llibres a partir de les seves característiques.

CONTINGUTS

- Tipologia dels llibres: sense mots, llibres il·lustrats, còmics, poesia, novel·la, conte, llibre de coneixements.
- Fons bibliogràfic de la biblioteca.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Tenim preparada una selecció de llibres d'algunes tipologies (sense mots, llibres il·lustrats, còmic, poesia, conte, novel·la, llibre de coneixements):

- Demanem als alumnes que els agrupin segons les seves característiques.
- Discutim els diferents criteris que fan servir i les classificacions que en resulten.
- Mostrem els set tipus de llibres que hem anotat abans, en rètols mida DIN A4. Escampem els rètols a les taules i repartim els llibres en petits grups.
- Demanem a cada grup que col·loquin els llibres al rètol corresponent. Un alumne de cada grup anotarà cada títol, el tipus de llibre que creuen que és i per què.

Títol del llibre	Tipus	Què us ho fa pensar?
1		
2		
3		
4		
5		

- Un cop s'ha fet el repartiment, cada grup exposarà com ha classificat els llibres i argumentarà per què ho ha fet d'aquella manera. Diversos alumnes poden fer de secretaris generals i anar recollint en una llista les característiques que es van dient per a cada tipologia.
- Un cop consensuades aquestes característiques, es poden buscar a la biblioteca altres títols que pertanyin a cada tipologia.

DURADA: una sessió d'una hora.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIAIS:

Fons bibliogràfic de la biblioteca:

- Selecció dels llibres que formaran part de cada pila.
- Fitxa amb la taula per a cada grup.
- Rètols de les tipologies de llibres.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

OBSERVACIONS:

Recerca del tresor

ACTIVITAT 8

Educació primària (CS) i ESO

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Fomentar l'ús de les tecnologies digitals a la biblioteca: els codis QR.
- Cercar informació per resoldre el joc de pistes o el problema plantejat.
- Saber localitzar els espais de la biblioteca.

CONTINGUTS

- Ús tauleta.
- Escaneig codis QR.
- Cerca d'informació.
- Espais de la biblioteca.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

El **codi QR** (*Quick Response* o resposta ràpida) és un sistema d'emmagatzematge d'informació en una matriu de quadres que pot ser llegida amb la càmera de qualsevol dispositiu mòbil. Els QR són la nova generació de codis de barres. Mentre que el codi de barres ens dona una informació plana (numèrica o de text), els codis QR ens permeten afegir diferents tipologies d'informació com els enllaços web, enviament de correus electrònics, associar-los a números de telèfon per trucades, etc.

Cada vegada són més presents en diferents productes i aporten informació extra associada. La seva lectura ràpida i senzilla els ha popularitzat i n'ha estès l'ús; la biblioteca pot beneficiar-se de la seva aplicació.

Les aplicacions del codi QR a la biblioteca poden ser diverses:

- **Creació de jocs a partir de codis QR.** Joc de pistes tipus gimcana en què els alumnes han de descobrir la pregunta a respondre llegint un d'aquests codis.
- **Afegir informació institucional** a les publicacions que es fan des de la biblioteca. Alguns centres afegixen codis QR a les publicacions que envien als alumnes i a les famílies perquè tinguin accés a aquesta informació ampliada.

- Afegir **informació d'interès** en determinats llibres (ressenyes, enllaços vinculats al llibre...). Un exemple podria ser enllaçar a la pàgina de l'editorial, a ressenyes fetes per bibliotubers, a vídeos publicitaris, a concursos etc.
- Donar **informació extra** sobre determinats espais de la biblioteca i serveis (podem generar un codi QR amb les dades de la nostra xarxa wifi fent que, llegint-lo, es faci la connexió de manera automàtica).

Concretem 3 propostes:

Proposta 1: Joc de pistes

A la porta de la biblioteca trobem una imatge del QR i una tauleta. Preguntem a l'alumnat de quina manera el podem llegir. Després de fer diferents hipòtesis amb la tauleta escanegem el QR (expliquem com es fa), que ens pot portar a l'explicació de l'activitat, en format vídeo: la **recerca del tresor (caldrà preparar-ho abans)**. El joc pot consistir a trobar el títol d'un llibre a partir de 10 pistes amagades rere codis

QR, que hauré distribuït prèviament per la biblioteca.

Organitzem els alumnes en petits grups, cada grup disposarà d'una tauleta per escanejar els QR i d'un document per anar anotant les pistes.

L'objectiu és localitzar els codis QR a la biblioteca, escanejar-los per llegir les pistes i resoldre l'enigma.

Proposta 2: Cadena de QR

Prepararem una recerca temàtica utilitzant els codis QR. Pensem el tema o el personatge que ens agradaria que els alumnes coneguin i en preparem una selecció bibliogràfica. En un espai de la biblioteca podem penjar la fotografia d'un personatge o bé la coberta d'un llibre, amb un codi QR que ens portarà a un altre llibre, que hauran de buscar a la biblioteca. Quan el trobin, a dins hi haurà una targeta amb un altre codi QR, que els portarà a un nou llibre... D'aquesta manera aniran enllaçant lectures d'un mateix tema.

Proposta 3: Ampliem informació

A la coberta d'un llibre o conte podem trobar un QR que ens amplii la informació sobre el contingut o l'autor: la biografia de l'autor o autora, una recomanació d'un alumne...

També es poden incorporar codis QR a la coberta per adaptar les lectures a les diferents necessitats de l'alumnat, per exemple, accedint a l'audiollibre o al vídeo del llibre en llengua de signes, etc.

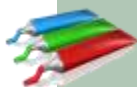

DURADA: es pot organitzar en sessions d'una hora.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIALS:

Per crear i escanejar QR cal un dispositiu amb càmera, per exemple, un telèfon mòbil o bé una tauleta. La creació dels QR es pot fer amb diferents aplicacions:

- [Unitag](#) que ens permet customitzar el nostre codi canviant el color, afegint una icona i poder-lo inserir a través d'un codi embed en un altre espai web.
- [QR Code](#).
- [QR Code Monkey](#). Un generador que també ens permet personalitzar el nostre disseny.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

Biblioteca de Cambrils: <https://www.cambrils.cat/biblioteca/la-biblioteca/projectes-en-curs/codis-qr> [Consulta: maig de 2020]

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 9

Motxilles

Educació infantil, educació primària i famílies

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Afavorir l'hàbit lector tant a l'escola com a casa.
- Compartir estones agradables de lectura en família.
- Fer arribar recursos a totes les llars.

CONTINGUTS

- Hàbit lector.
- Gust per llegir.
- Lectura en l'àmbit familiar.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

La motxilla de lectura és una oportunitat de fomentar experiències agradables al voltant de la lectura a les llars. Per això és important que abans d'iniciar aquesta experiència s'expliqui bé a les famílies i coneguïn quines possibilitats se'ls ofereix.

Es pot disposar de diferents motxilles de lectura per aula, per arribar al màxim de famílies possible. Cal tenir en compte dos factors:

- El contingut: ha de ser divers, perquè les preferències lectores ho són. Recomanem que hi hagi llibres de tipologia diferent, de ficció i de no ficció, poesia, revistes, algun llibre en altres idiomes, un llibre relacionat amb el projecte d'aula, un CD de música...
- L'organització: cal decidir qui gestionarà el préstec de la motxilla (si ho farà la mestra o seran els alumnes), quin termini de préstec hi ha per a cada motxilla i qui n'escull el contingut (si ho fa el responsable de la biblioteca, si es fa a la comissió de biblioteca, si ho fa el tutor, si hi participen els alumnes...). Caldria incloure a la motxilla unes recomanacions d'ús (procurant que siguin en positiu).

Un cop organitzada la logística s'hauria de presentar l'activitat a les famílies, aprofitant per exemple la reunió de curs.

Aquesta motxilla viatjarà de casa en casa. Cada família la tindrà durant el temps acordat (cal tenir en compte la manca de temps que pateixen moltes famílies entre setmana i deixar prou temps perquè puguin gaudir-ne).

Dins de la motxilla també s'hi pot posar una llibreta bonica perquè qui vulgui, de forma voluntària, comenti, recomani i faci alguna observació relacionada amb les lectures. I ja que el temps de lectura és compartit, la família també hi podrà escriure!

DURADA: al llarg del curs.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca i comissió de biblioteca.
- Biblioteca pública.
- Centre de recursos pedagògics.

RECURSOS MATERIALS:

- Motxilla o maleta, de roba o de plàstic, ben identificada.
- Selecció de llibres, revistes, CD... per a cada motxilla.
- Llibreta bonica per fer comentaris.

El CRP i la biblioteca pública ens poden ajudar, tant en la tria dels materials com prestant els seus fons per omplir les motxilles.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

Escola Charlie Rivel (l'Hospitalet de Llobregat): [Consulta: maig de 2020]

<https://blocs.xtec.cat/bibliotecacharlieca/2018/04/24/sant-jordi/>

Biblioteca Municipal de l'Ateneu d'Esparraguera: [Consulta: maig de 2020]

<https://www.bibliotecaesparreguera.cat/sala-infantil/maletes-viatgeres>

Escola Fray Luís de León (Santa Coloma de Gramenet): [Consulta: maig de 2020]

<https://www.slideshare.net/nalbaroma/maletes-viatgeres>

[Escola Charlie Rivel](#) (l'Hospitalet de Llobregat)

[Escola Mossèn Jacint Verdaguer](#) (Segur de Calafell)

[Biblioteca Central d'Igualada](#)

OBSERVACIONS:

Visites d'autors i il·lustradors

ACTIVITAT 10

Totes les etapes

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Conèixer diferents autors o il·lustradors.
- Apropar la literatura i el món del llibre als lectors a partir de la interacció amb l'autor.

CONTINGUTS

- Hàbit lector.
- Gust per llegir.
- Procés de creació literària i artística.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Conèixer l'autor o l'il·lustrador del llibre llegit i compartit tanca el cercle de la lectura: poder arribar a conèixer com han sorgit aquella història o aquelles il·lustracions, exposar dubtes a l'autor, conèixer els secrets de l'obra...

La majoria de centres organitzen cada curs la visita d'un autora o d'un il·lustrador. De vegades, però, pot semblar que, tot i que l'activitat hagi funcionat, no se n'ha tret prou profit, bé per manca de temps, bé perquè hi ha hagut algun detall que se'ns ha escapat en el moment de planificar-la o desenvolupar-la. Per poder aprofitar al màxim aquestes visites i evitar imprevistos caldria tenir en compte una sèrie de factors, que podríem organitzar en l'abans, el durant i el després de la visita:

Abans:

- Tria del convidat i de l'obra.
- Primer contacte i apropament amb l'autor/il·lustrador.
- Preparació de la visita.
- Treball de l'obra.
- Fer cartells, programes de mà...

Durant:

- Recepció i acollida.
- Conducció de la sessió

Després:

- Retorn d'impressions i agraïments.
- Redacció de la crònica per als espais digitals del centre.
- Recollir impressions i propostes d'aspectes a millorar.
- Recomanacions d'altres obres.

Aquesta activitat, que pot semblar complexa de preparar, pot ser una oportunitat de fer un treball amb els alumnes que desenvolupi les seves competències. A partir de cicle mitjà i amb el suport del responsable i de la comissió de biblioteca, els alumnes poden dur a terme aquesta activitat com a projecte: consulta de webs d'editorials, redacció de correus electrònics, tria del llibre, preparació de la sessió, acollida de l'autor o l'il·lustrador, reportatge fotogràfic...

El CRP i la biblioteca pública ens poden ajudar en la tria dels autors, il·lustradors i el préstec d'obres.

DURADA: cal preveure que s'han de demanar les sessions amb antelació. Si es fa com a projecte, pot durar un trimestre.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca i comissió de biblioteca.
- Biblioteca pública.
- Centre de Recursos Pedagògics.

RECURSOS MATERIALS:

- Webs d'editorials.
- Web del programa Lletres a les aules.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

[El gust per llegir a educació infantil i a educació primària](#). Departament d'Educació, 2a edició, 2016. [Consulta: maig de 2020]

PORTELL, Joan. [Avui ens visita... o com dinamitzar la visita d'un autor a l'aula.](#)
Departament d'Educació. [Consulta: maig de 2020]

Programa [Lletres a les aules.](#) Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.
[Consulta: maig de 2020]

[Escola Ferreries](#) (Tortosa)

La Dolors García ha visitat l'alumnat de 3r i 4t

Aquest segon trimestre l'alumnat de 3r i 4t hem llegit: "L'ocell que no passava els dijous" de la Dolors García.

Ens ho hem passat d'allò més bé. A més a més, li hem pogut fer una entrevista.

Aquí la podeu llegir:

ENTREVISTA A LA DOLORS GARCÍA I CORNELLÀ

Bon dia Dolors,
Som la classe de 3r, la classe dels colors, i primer de tot et donem les gràcies per haver vingut a la nostra escola.
A la biblioteca de l'escola hi tenim uns quants llibres teus i la nostra tutora ens ha llegit: Peripècies d'un rescat, que també ens ha agradat molt.

Bon dia Dolors,
Nosaltres som la classe de 4rt, la classe dels robots, i també et volem agrair que hagi vingut fins aquí, però també et volem felicitar pels llibres que has fet,

[Escola Cossetània](#) (Vilanova i la Geltrú)

14 Jornades literàries ZER Solsonès

Llobera terra d'ovella...

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 11

Obrim la biblioteca

Totes les etapes, professorat, famílies.

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Potenciar la participació de les famílies a la biblioteca escolar.
- Implicar els alumnes en el funcionament de la biblioteca.
- Apropar llibres de qualitat de literatura infantil i juvenil a professorat i famílies.

CONTINGUTS

- Espai i funcionament de la biblioteca.
- Catàleg.
- Literatura infantil i juvenil.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

És bàsic que la comunitat educativa conegui l'espai, el funcionament i els recursos que ofereix la biblioteca del centre i que s'hi impliqui. Per això caldria organitzar visites periòdiques i sessions de formació i informació dirigides als diferents agents al voltant de les activitats, el catàleg i el fons.

Aquestes sessions es poden organitzar amb el suport de la comissió de la biblioteca. Seria molt interessant que els alumnes, en la mesura de les possibilitats, puguin participar en aquestes sessions, en moments puntuals, en aspectes organitzatius, etc. És una manera que es responsabilitzin de la seva biblioteca i convidin les seves famílies a participar-hi. Aquestes visites es poden organitzar en forma de conferències, tallers, jocs d'escapada, etc. Caldrà tenir en compte:

- Els destinataris: famílies, professorat...
- El contingut: literatura infantil i juvenil, presentació de novetats, hàbit lector, activitats de biblioteca, funcionament catàleg...
- Calendari i durada de les sessions.
- Responsable de l'organització i difusió (cartelleria, fullets, web...).

DURADA: recomanem sessions de 90 minuts amb periodicitat trimestral.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca i comissió de biblioteca.

RECURSOS MATERIALS:

- PDI o ordinador amb projector i pantalla.
- Fons de la biblioteca.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

[Lectura i família: com fomentar la lectura des de la llar.](#) Departament d'Educació, 2a edició, 2016. [Consulta: maig de 2020]

[El suport a les famílies.](#) Materials del curs de formació BEAL-Biblioteca escolar i aprenentatge de la lectura. Mòdul 4, tema 3. Programa biblioteca escolar "puntedu". Departament d'Educació. [Consulta: maig de 2020]

[Taller per a famílies.](#) Escola Congost (Canovelles)

[Escola Pla de les Vinyes](#) (Santa Coloma de Cervelló)

CAMINS DE LECTURA (XERRADA AMB LES FAMÍLIES)

Abel Campoy 18/12/18

Aquesta tarda a la biblioteca de l'escola hem preparat un camí. Un camí ple de llibres segons les edats dels infants. Ha estat una estona en la que en poc temps hem pogut veure molts llibres i fer una petita ressenya de cadascun.

LABORATORI DE LECTURA TALLERS LITERARIS EN FAMÍLIA

Un divendres al mes de 17 a 18.30 h

ON ES FARÀ L'ACTIVITAT?

BIBLIOTECA ESCOLAR PINETONS

Per a infants de 1r a 6è de primària
Inscripcions al despatx de l'AMPA o email

Places limitades
AMPA.CEIPPINETONS@HOTMAIL.COM

AMPA Escola Els Pinetons

PRIMER TALLER

DIVENDRES 23 DE NOVEMBRE

LLIBRES AMAGATS

GRÀCIES A

STROGOF

[AMPA Escola Els Pinetons](#) (La Garriga)

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 12

Aliances

Totes les etapes

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Promocionar l'hàbit lector i la formació d'usuaris i usuàries.
- Potenciar la relació amb diferents agents de l'entorn.
- Conèixer els serveis que ofereix la biblioteca pública i el seu funcionament.

CONTINGUTS

- Hàbit lector.
- Formació d'usuaris i usuàries.
- Relació amb diferents agents de l'entorn.
- Biblioteca pública: serveis, funcionament...

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Aquesta proposta parteix de la sistematització de la col·laboració entre diferents agents educatius de l'entorn, per exemple, biblioteques escolars de diferents centres, biblioteca d'una escola i d'un institut, biblioteca escolar i biblioteca pública, centres culturals, museus...

Per la realització de l'aliança cal poder fer un treball conjunt i previ entre els agents per planificar les diferents accions que es realitzaran.

Les accions conjuntes per fonamentar aquesta col·laboració poden ser diverses:

- Formació d'usuaris i usuàries: visites a la biblioteca pública de totes els nivells del centre educatiu, suport a la recerca d'informació...
- Foment de la lectura entre l'alumnat: espectacles literaris, exposicions, tallers de lectura i il·lustració, apadrinaments...
- Foment de la lectura famílies: club de lectura amb mares i pares, formació d'usuaris...
- Organització de la biblioteca escolar.
- Altres.

Aquestes aliances també es poden fer en el marc de l'aprenentatge servei.

RECURSOS HUMANOS:

- Responsable de biblioteca i comissió de biblioteca.
- Representants dels diversos agents implicats.

RECURSOS MATERIALS:

- És important redactar un document (conveni) on s'especifiquin els punts bàsics d'aquesta aliança i els aspectes organitzatius.

DURADA: caldrà determinar el tipus de col·laboració i la durada: tot el curs, un trimestre...

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

[Fem Tàndem: una aliança de lectura a l'Hospitalet.](#) Biblioteca Central Tecla Sala i Escola Joan Maragall de l'Hospitalet de Llobregat. [Consulta: maig de 2020]

[Junts remodelem la biblioteca de l'escola.](#) Escola Barcelona i Centre d'Higiene mental Les Corts. [Consulta: maig de 2020]

[Camins, un llibre solidari.](#) Biblioteca Montse Fauria, INS Puig Cargol (Calonge). [Consulta: maig de 2020]

[Contes a moltes mans](#) (Escola Centelles, Escola Mossèn Ramon Bergadà i Biblioteca Municipal de Constantí).

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 13

L'hora del conte

Educació infantil, primària, famílies

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

- Fomentar l'hàbit lector.
- Crear situacions agradables al voltant de la lectura.
- Convidar les famílies a compartir estones de lectura al centre.

CONTINGUTS

- Hàbit lector.
- Literatura infantil.
- Gust per llegir i escoltar contes.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Un dels punts fort per afavorir l'hàbit lector és la creació de situacions agradables al voltant de la lectura. Per això l'hora del conte és una activitat imprescindible.

Aquesta activitat es pot fer de maneres diverses: a l'aula, a la biblioteca, els mestres, les famílies, convidats externs; només cal tenir en compte alguns aspectes organitzatius:

Espai:

- Sempre que es pugui, cal utilitzar la biblioteca del centre.
- Cal que tothom estigui còmode i tingui contacte visual amb la persona que llegeix/explica el conte, per no perdre's la comunicació gestual (mirada, expressió...).

Materials:

- Que siguin adequats a l'edat dels infants i als seus interessos.
- Que la persona que llegeix/explica els conegui i se'ls hagi preparat.
- Que respectin la diversitat i afavoreixin la inclusió.
- Definiu bé els destinataris de la sessió.
- Convideu les famílies a participar, de forma voluntària (que ningú se senti obligat) a fer de contacontes. Doneu-los suport en la preparació de l'activitat.
- Es poden utilitzar suports diversos: titelles, imatges, il·lustracions, Kamishibai, objectes, ombres...

Agents:

- Definiu bé els destinataris de la sessió.
- Convideu les famílies a participar, de forma voluntària (que ningú se senti obligat), a fer de contacontes. Doneu-los suport en la preparació de l'activitat.

Desenvolupament de l'activitat:

- No és el mateix llegir que explicar. Les dues activitats són molt valuoses i necessàries però cal diferenciar-les (vegeu L'hora del conte a El gust per llegir a educació infantil i primària).
- Fer-ne difusió abans: blog de la biblioteca, NODES del centre, cartells, circular famílies...
- Si ho fa un convidat, presentar-lo al començament de la sessió.
- Fer algunes fotografies per redactar la notícia al blog de la biblioteca o del centre.
- Tancar la sessió amb una breu estona de conversa i un agraïment al contacontes.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca i comissió de biblioteca.
- Biblioteca Pública.
- Centre de recursos pedagògics.
- Famílies.
- Altres.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Titelles, kamishibai...

DURADA: sessions setmanals o quinzenals, de 60 minuts.

ENLLAÇOS INTERESSANTS:

[L'hora del conte](#). Biblioteca Pública Municipal Antoni Gaudí (Riudoms). [Consulta: maig de 2020]

[L'hora del conte a l'escola Àngel Guimerà de Tàrraga](#). Nova Tàrraga Digital, 12/11/2019. [Consulta: maig de 2020]

[Escoltar contes et dona coses que no trobes en una pantalla](#). Roser Ros. *Diari Ara*, 20/06/2012. [Consulta: maig de 2020]

[El gust per llegir a educació infantil i a educació primària](#). Departament d'Educació, 2a edició, 2016. [Consulta: maig de 2020]

Martínez Pardo, Eva. (2011, novembre). [Kamishibai: una vella manera d'explicar contes](#). *Revista Guix*, Graó, 379. [Consulta: maig de 2020]

[Escola Cossetània](#) (Vilanova i la Geltrú).

[AFA Escola Pau Vila](#) (Sant Feliu de Llobregat).

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT14

Versions

Educació infantil i primària

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Conèixer i comparar diferents versions d'un conte popular.
- Descobrir i fomentar la lectura crítica.

CONTINGUTS

- Estratègies de lectura: inferències i prediccions.
- Literatura infantil.
- Lectura crítica.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Aquesta activitat està lligada amb la següent. Probablement us ha passat, com a mares i pares o com a docents, que expliqueu un conte als infants i en un moment donat ens diuen "que no, que no era així! Que l'àvia no s'amaga a l'armari, que se la menja el llop!". Podem seguir-li el corrent i fer veure que no ha passat res o bé podem aprofitar aquesta oportunitat per parlar de les diferents versions d'un relat. Si optem per aquesta última, estarem donant espai a la lectura crítica: un mateix relat es pot explicar de maneres diferents.

Escola Mare de Déu del Remei (Alcover)

Extracte d'una conversa real (escola M.D.Remei, Alcover, cicle inicial, 2012):

nen 1: Mira, és el racó de la primavera. **nen 1:** no, és, és...

nen 2: La Blancaneu!

nen 1: No, és la Caputxa de la Caputxeta!

mestra: I com és que només hi ha la caputxa? On deu ser la Caputxeta?

nen 3: Se l'ha menjat el llop!

nen 3: No se la menja, el caçador li obre la panxa i li posa pedres...

nen 4: Això és a les cabretes, a la Caputxeta no li posa pedres, t'equivoques. **nen 3:** Sí que se la menja i a l'àvia també.

nen 5: noooo, l'àvia es fica dins de l'armari.

nen 6: Noooo, s'enfila dalt i estira la Caputxeta amb un paraigua! Això surt a la meua pel·li!

(...)

mestra: Escolteu, i com és que la mare la fa anar a l'altra banda del bosc, si sap que hi ha el llop? A tu t'hi haurien deixat anar (a la nena 2)?

nen 2: no, segur que no.

mestra: I l'àvia, deu ser la mare del pare o de la mare? **nen 6:** La de la mare!

mestra: "I què t'ho fa pensar?"

Una cistella amb diferents exemplars de Caputxetes i uns quants interrogants poden fer que els nens i nenes descobreixin que un mateix fet pot tenir versions diferents: que potser no és el que passa amb les notícies i els mitjans?

El contes populars, en ser coneguts pels alumnes i existir-ne versions diferents, poden ser una bona eina: aprofitar la conversa dels alumnes i estirar el fil, perquè descobreixin les contradiccions, comparar les il·lustracions de les diferents versions; veure que les versions de Disney són molt diferents de les tradicionals, etc.

És interessant deixar temps als alumnes perquè fullegin les diferents versions i en puguin trobar semblances i diferències. Es poden anar recollint els resultats d'aquesta comparació en un paper d'embalar, a la seva alçada, a la paret de la biblioteca.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIALS:

- Diferents versions d'un mateix relat. Es pot demanar suport a la biblioteca pública.
- Algun element identificador: una cistella, una vareta...
- Es pot adaptar la cistella en funció de l'edat dels alumnes, ja que hi pot haver versions que no siguin adequades a totes les edats.

DURADA: es pot fer al llarg d'una quinzena, com a treball d'investigació.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

Nemirovsky, M. [Secuencia didáctica: diferentes versiones de cuentos clásicos](#). Article inclòs a Nemirovsky, M. *Sobre la enseñanza del lenguaje escrito...y temas aldeños*. Mèxic: Paidós, 1999. [Consulta: maig de 2020]

[Versions de contes populars](#). Escola Joan Benejam, Ciutadella (Menorca).

Escola Mare de Déu del Remei (Alcover)

OBSERVACIONS:

Contes clàssics?

ACTIVITAT15

Educació infantil i primària

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Conèixer els contes tradicionals i descobrir-ne els trets característics: fórmules de començament i d'acabament, personatges, estructura, elements màgics...
- Llegir de forma crítica: descobrir la ideologia que hi ha darrere diferents textos.

CONTINGUTS

- Contes clàssics.
- Personatges arquetips.
- Elements màgics.
- Estructura de la narració.
- Lectura crítica.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

La sensibilització vers els estereotips sexistes i allò que és "políticament correcte" poden fer que, de vegades, ens preguntem si és adequat fomentar l'escolta i la lectura dels contes clàssics i tradicionals.

Cal situar aquestes obres en el seu context, pensar que, en un principi, no van ser creades per a infants ni amb intenció didàctica ni moralitzadora. Que les diferents versions i adaptacions que han sofert, com s'ha vist en l'activitat anterior, han fet que arribessin als nostres dies tal com són ara.

Però, cal realment explicar els contes tradicionals? Què és el que els fa rics i necessaris?

- Utilitzen un llenguatge (fórmules de començament i d'acabament, fórmules màgiques), uns elements (personatges arquetips simbòlics, objectes màgics...) i unes estructures que han perdurat al llarg dels anys i que són molt valuosos des del punt de vista literari i de la llengua oral.
- Introdueixen els infants en el plaer d'escoltar la literatura oral.
- Permeten projectar en els personatges i en la història sentiments com la por, la gelosia, la ràbia... i poden servir per parlar de temes complexos.
- En aules amb alumnes procedents de cultures diferents, el coneixement compartit dels contes populars afavoreix la creació d'un imaginari col·lectiu i impulsa la cohesió social.
- Formen part d'un patrimoni cultural.

Així doncs, què podem fer-ne, dels contes populars, a la biblioteca? Algunes propostes:

- Seleccionar-ne versions de qualitat i llegir-les en veu alta. No és el mateix llegir que explicar, si el llegim els oients tenen accés a un llenguatge literari que no utilitzem quan l'expliquem.
- Parlar un cop llegits:
  - dels personatges: com són, què fan, si són arquetips (que no estereotips), si a dia d'avui serien diferents...;
  - de la trama i del conflicte: de si es podria donar en l'actualitat, de com es resol, de si es podria resoldre d'una altra manera...;
  - Llegir més enllà del text, fer-ne la lectura metafòrica: què representa que la casa del porquet gran és l'única de les tres que resisteix la bufada del llop?
  - Fer debats sobre el problema que presenta o defensa un conte determinat.
- Fer laboratoris de contes populars, on es posin en contacte els infants amb els contes i els puguin explorar des de diferents perspectives (vegeu activitat 23).

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIAIS:

- Contes tradicionals en edicions de qualitat.
- Algun element identificador: una cistella, una vareta...
- Personatges del conte en suport físic (cartró, titella...).
- Imatges dels contes.

DURADA: sessions d'una hora.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

T. COLOMER. [LIJ, biblioteca escolar i perspectiva de gènere](#). BE21. Programa biblioteca escolar "puntedu", juliol de 2020.

[Entrevista a Teresa Duran](#). *Terrícoles*. maig de 2019. Betevé. [Consulta: maig de 2020]

[Retirem els llibres sexistes?](#) GRETEL, abril de 2019. [Consulta: maig de

[Per què encara expliquem contes de fades i de dracs?](#) Entrevista a Àngels Ollé. *Revista del Centre de Lectura*. Gener de 2020. [Consulta: maig de 2020]

[Dibuixacontes](#). Betevé. [Consulta: maig de 2020]

[Una mà de contes](#). CCMA. [Consulta: maig de 2020]

[Escola Can Llong](#)
(Sabadell)

[Escola Wagner](#) (Santa Coloma de Gramenet)

OBSERVACIONS:

El llibre del mes

Educació infantil i primària

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Conèixer el fons de la biblioteca i estar al dia de les noves adquisicions, per anar configurant les seves preferències lectores.

CONTINGUTS

- Fons bibliogràfic.
- Novetats.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

La biblioteca del centre ha d'utilitzar estratègies de difusió per fer conèixer el seu fons i promoure l'hàbit lector. Està comprovat que, en el moment que se centralitza l'atenció sobre un producte determinat, n'augmenta la demanda. Talment com si fos un aparador.

A part d'altres estratègies (exposicions de novetats, exposicions temàtiques, aparadors de lectura...), es pot utilitzar aquesta estratègia senzilla: el llibre del mes.

A l'entrada de la biblioteca es col·loca un faristol (o un cavallet de pintor) amb un rètol ben atractiu. Aquí, cada mes (o cada setmana, com decidiu) s'hi exposarà un llibre i algunes informacions sobre l'autor, els protagonistes o una frase que serveixi d'ham per fer agafar ganes de llegir-lo. Quan acabi el mes, es podrà deixar en préstec.

Els alumnes han de ser participants de la tria: aquest llibre pot sorgir d'entre els que més han agradat aquell mes però també es pot tractar d'un llibre que sabem que és de qualitat i que, en canvi, surt poc de la biblioteca.

L'espai digital de la biblioteca també és un bon lloc per fer difusió del llibre del mes, tant per mostrar quin és com per recollir propostes per al mes següent. L'entorn de consulta de l'epèrgam es pot enriquir amb un comentari mensual sobre el llibre del mes.

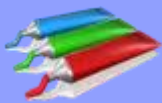

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIALS:

- Faristol
- Cartells
- Llibres

DURADA: un mes, una quinzena...

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[El combat de llibres.](#) Escola Sagrada Família- Gràcia. [Consulta: maig de 2020]

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 17

Personatge enigmàtic¹

Educació infantil i primària

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Gaudir de la lectura i participar-hi mitjançant el joc.
- Elaborar inferències i hipòtesis sobre el personatge desconegut a partir de les pistes proporcionades.

CONTINGUTS

- Fons bibliogràfic.
- Personatges: protagonistes i antagonistes.
- Elaboració d'inferències i d'hipòtesis.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT¹

L'activitat consisteix en un joc de pistes per descobrir un personatge determinat (protagonista, antagonista) d'algun dels llibres de la biblioteca. Amb aquesta activitat els alumnes descobriran els trets característics d'alguns personatges, veuran que hi ha herois i antiherois, que hi ha bons i dolents... i que gràcies a aquestes dualitats es va construint i avançant la trama de l'obra.

En un lloc ben visible i de pas es crea l'espai del personatge misteriós. Allà s'hi aniran col·locant les pistes, una cada dia, al llarg d'una setmana. Poden ser escrites o bé objectes i caldrà una bústia per depositar-hi les respostes.

Depenent de la complexitat del centre, es pot organitzar un sistema de punts per escollir el guanyador de la setmana. Al final de la setmana es descobreix el nom del personatge i l'obra de què és protagonista o antagonista. Recomanem que es faci una lectura d'un fragment, bé en directe bé mitjançant el blog de la biblioteca.

Seria interessant que fossin els alumnes de cursos superiors qui prepararessin el joc: que escullin el llibre, triïn el personatge, pensin les pistes, organitzin la recollida de respostes i preparin el desvetllament del misteri.

1. Activitat adaptada de CENTELLES, J. "Tom Sawyer s'enamora de Becky Thatcher al final del capítol sisè". *Guix* (2012), núm.381, p. 73-74.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Alumnes de cursos superiors.

RECURSOS MATERIALS:

- Una bústia (caixa decorada).
- Cartells (els poden fer els alumnes).
- Llibres.

DURADA: una setmana.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Personatge misteriós](#). Seminari de biblioteques escolars de Nou Barris (Barcelona). [Consulta: maig de 2020]

[Joc de l'enigma](#). Biblioteca de l'escola Cossetània (Vilanova i la Geltrú). [Consulta: maig de 2020]

[Joc del personatge misteriós](#). Biblioteca escola Barceló i Matas (Palafrugell). [Consulta: maig de 2020]

[Biblioenigma 2020](#). Biblioteca de l'escola Germanes Bertomeu (Mataró). [Consulta: maig de 2020]

[La invitació a la lectura](#). Pàgina personal de Jaume Centelles.

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 18

El bagul màgic

Educació infantil i primària (CI)

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Gaudir de la lectura de contes amb un element comú, la màgia, i participar-hi mitjançant el joc.

CONTINGUTS

- Fons bibliogràfic.
- Elements màgics dels contes.
- Elaboració d'inferències i d'hipòtesis.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

En aquesta activitat ens fixarem en els elements màgics que apareixen a molts contes per a les primeres edats: la poma de la Blancaneu, la vareta de la fada, l'escombra de la bruixa, la llàntia d'Aladí, el molinet de sal, les botes del gat...

L'alumnat es troba un bagul o caixa decorada a l'espai destinat a explicar contes. Es pot decorar part de la biblioteca amb elements com estrelles o altres motius màgics al sostre o al terra.

Dins del bagul s'hauran preparat uns quants contes i uns quants objectes màgics relacionats. L'activitat consistirà a vincular cada objecte amb el seu conte i iniciar una conversa sobre els elements màgics: què són?, per a què serveixen?, per què són màgics?, en coneixen més?, en podrien inventar un ells?...

Es poden anar explicant els contes en diferents sessions i deixar el bagul obert en un espai de la biblioteca, amb els objectes exposats.

RECURSOS HUMANOS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIAIS:

- Selecció de contes amb elements màgics.
- Objectes relacionats amb els contes.
- Bagul o caixa decorada.

DURADA: una sessió o diverses, per llegir els contes.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Abracadabra, pota de cabra!](#) Exposició Biblioteca Sant Agustí (la Seu d'Urgell). [Consulta: maig de 2020]

[Escola Jacint Verdaguer](#) (Segur de Calafell)

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 19

Parlem de llibres

Totes les etapes

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

- Compartir la lectura d'una obra determinada, aportant la seva visió particular i contrastant-la amb la dels altres.
- Argumentar les seves opinions i posicions sobre l'obra de forma estructurada i coherent.
- Construir de forma compartida la comprensió de l'obra.

CONTINGUTS

- Conversa literària.
- Il·lustració.
- Tècniques narratives.
- Argumentació d'opinions.
- Connexions amb la pròpia experiència, les emocions i els sentiments.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Es pot afirmar que la lectura té dues dimensions: una de personal i privada (amb la lectura autònoma, les anticipacions, la formulació d'hipòtesis...) i una de social i pública, que implica interaccions amb els altres (comentar, recomanar, compartir lectures, confrontar interpretacions, replicar, discutir sobre els implícits...). Aquesta dimensió pública permet experimentar la lectura com una activitat compartida, observar com un mateix text pot ser interpretat de diferents maneres i sentir-se part d'una comunitat de lectors:

"Leer en grupo discutiendo a continuación lo que se ha entendido ayuda a profundizar en el significado de la historia y a observar como se han logrado estos efectos. Puede hacerse en parejas, en grupo, en forma de clubes de lectores asistidos por alumnos de un curso superior, a través de mecanismos de formulación de preguntas personales (y auténticas) sobre las obras o con el uso de blogs, chats y correo electrónico. En cualquiera de sus formas, la investigación educativa ha colocado la construcción compartida como una de las mejores actividades para reflexionar más allá en el proceso de comprensión de textos".²

L'objectiu de la conversa literària és triple: per una banda, afavorir que l'alumne s'impliqui en la lectura i senti que forma part d'una comunitat de lectors; per altra banda, la comprensió profunda del text i la millora de competència literària. I en tercer lloc, però no menys important: la lectura i la conversa al seu voltant, en èpoques de crisi, pot ajudar a reconstruir-se, a identificar sentiments i emocions, a trobar escalf i refugi³.

1. T. COLOMER. *Introducción a la literatura infantil y juvenil actual*. Madrid: Editorial Síntesis, 2010.
2. M. PETIT. *El arte de la lectura en tiempos de crisis*. Barcelona: Océano, 2009.

Amb aquests objectius la conversa ha de reunir unes condicions:

- El docent ha d'actuar de mediador: ha de fer de pont entre la individualitat i el grup.
- Les preguntes han de ser obertes, que permetin que tothom hi participi i pugui expressar com la lectura ha passat pel seu filtre.
- La conversa s'ha de centralitzar en el camp dels alumnes.
- S'ha d'afavorir un intercanvi lliure entre els participants.
- L'espai on es desenvolupa la conversa és important: tothom ha de poder veure la cara dels altres participants i del docent. Una col·locació de les cadires en forma d'U oberta pels extrems, amb el docent a l'obertura, permet que tothom tingui una bona visibilitat.
- És necessari haver compartit una lectura: una novel·la llegida de forma individual per fragments, un àlbum que ha llegit en veu alta el docent...
- Cal que el mediador tingui preparades les preguntes⁴ de discussió, que anirà escollint i formulant a partir de la conversa que es vagi construint.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIAIS:

- Selecció d'àlbums, novel·les i altres tipus de llibres.

DURADA: una sessió d'una hora.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Parlem de llibres: la tertúlia literària](#). Departament d'Educació, 2a edició, 2016. [Consulta: maig de 2020]

[Els àlbums i els llibres il·lustrats: una descoberta, diverses veus](#). Departament d'Educació, 2013. [Consulta: maig de 2020]

[Guió conversa literària](#). Servei Educatiu Baix Llobregat VI. [Consulta: maig de 2020]

3.A. CHAMBERS. *Dime: Los niños, la lectura y la conversación*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 2007. (Espacios para la lectura)

Maneres de compartir: lectura en veu alta i conversa literària. Als materials del curs BEAL-Biblioteca escolar i aprenentatge de la lectura, del Programa biblioteca escolar "punedu", Departament d'Educació. [Consulta: maig de 2020]

[Institut Arraona](#) (Sabadell)

[Institut Mediterrània](#) (el Masnou)

OBSERVACIONS:

Recomanem

ACTIVITAT 20

Totes les etapes

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Recomanar la lectura d'una obra determinada, aportant arguments que engresquin a llegir-la.
- Rebre les recomanacions d'altri per anar diversificant el seu ventall de lectures.

CONTINGUTS

- Elements del llibre: títol, autor, il·lustrador, editorial, tipus de llibre (segons l'edat).
- Argumentació d'opinions.
- Connexions amb altres obres llegides o conegudes.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

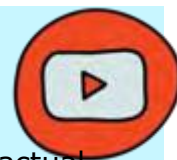
En la mateixa línia que l'anterior activitat, aquesta va destinada a fomentar la dimensió social de la lectura: compartir aquella lectura que ens ha agradat i recomanar-la. És una activitat potent per fer a totes les edats, dels més petits als més grans, adaptant-la a les seves possibilitats.

Es poden fer recomanacions en molts formats i suports diferents: des de les recomanacions presencials a l'aula o a la biblioteca, passant per les recomanacions escrites al taulell o al suro, fins a les virtuals, als espais digitals de la biblioteca. Sigui com sigui, és important oferir unes pautes, de manera que fer recomanacions sigui una activitat que afavoreixi l'aprenentatge de qualitat, ajudi a desenvolupar competències i vagi progressant al llarg dels cursos.

Algunes exemples d'activitats de recomanacions:

- Recomanació davant dels companys: es pot dedicar una estona setmanal que alguns alumnes voluntaris (i amb preparació) presentin un llibre que han llegit i que volen recomanar. És interessant haver preparat un guió abans (a partir de cycle inicial).
- Recomanació per escrit en paper: amb notes autoadhesives al taulell de la biblioteca o bé recomanacions personalitzades de llibres, per a un company concret que cregui que li pot agradar.

- **Bibliotubers:** enregistraments per a l'espai digital de la biblioteca. És molt actual i engrescador, però no hauríem d'oblidar la part pedagògica de l'activitat. Ajudem-los a preparar un guió, acordem com ha de ser l'enregistrament, parlem de la comunicació no verbal...
- **Recomanació escrita virtual:** l'entorn de consulta de l'aplicació ePèrgam permet fer comentaris (acceptats per l'administrador) sobre llibres de la biblioteca. Pot ser una bona manera de dinamitzar el catàleg. També hi ha centres que utilitzen les xarxes socials (secundària) per dinamitzar espais de recomanacions lectores.
- **Lectures augmentades:** creació d'un objecte de realitat augmentada, una videorecomanació que s'obre amb un dispositiu mòbil en enfocar la coberta.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Professorat del centre.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Exemples de guió, orientacions...

DURADA: sessions breus per a les recomanacions presencials.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Presentació i recomanació de llibres: una activitat per al foment de la lectura autònoma.](#) Departament d'Educació, 2a edició, 2016. [Consulta: maig de 2020]

[Vols convertir-te en Booktuber?](#) Escola Esteve Barrachina (Sitges). [Consulta: maig de 2020]

[Lectures augmentades.](#) C. Sant Andreu (Badalona). [Consulta: maig de 2020]

Biblioteca Escola Pàmies de Ginestar (ZER la Font de l'Aiguadí)

Biblioteca Escola el Sitjar (Linyola)

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 21

Selfie literària

Educació primària (CM i CS), ESO i famílies.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

- Fer conèixer el fons de la biblioteca i les preferències personals mitjançant una fotografia artística i original amb el llibre com a objecte.

CONTINGUTS

- Elements del llibre: imatge coberta.
- Fotografia com a mitjà de comunicació i d'expressió artística.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

La *selfie* literària o, com també s'anomena, *Bookface*, és un tipus de fotografia que combina realitat i ficció, una mena d'enganyifa a l'ull, un trompe-l'oeil. És una manera més de recomanar o de difondre els llibres que llegeixen els alumnes i les famílies, de forma actual, divertida i engrescadora.

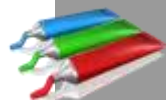
Hi ha diferents maneres de fer-ho, bé fent aparèixer la coberta del llibre i que encaixi amb la imatge de la realitat, bé recreant una escena del llibre. La imaginació de l'artista farà que la fotografia sigui reeixida i original i, després, caldrà pensar on en fem difusió: al blog de la biblioteca? A l'Instagram amb una etiqueta? També se'n poden organitzar concursos i exposicions.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Professorat del centre.
- Famílies.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Dispositius digitals: tauleta, mòbil o càmera de fotografiar.
- Orientacions o bases del concurs.

DURADA: Indeterminada.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Concurs de Bookfaces](#). Institut Vallvera (Salt). [Consulta: maig de 2020]

[Concurs de fotos #bookface + cites de llibres](#). EOI de Cornellà de Llobregat.
[Consulta: maig de 2020]

Fotografia d'Àlícia García Arquero

[Institut Les Corts](#) (Barcelona).

[Biblioteca del C. Sant Andreu](#) (Badalona).

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 22

Aparadors de lectura

Educació primària (CS) i ESO

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Conèixer el fons de la biblioteca relacionat amb una temàtica determinada.
- Implicar-se en la preparació d'exposicions de la biblioteca, utilitzant el catàleg ePèrgam per seleccionar els materials i exposant-los amb creativitat.

CONTINGUTS

- Entorn de consulta ePèrgam.
- Creativitat.
- Implicació en el manteniment de la biblioteca.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Cal fer conèixer el fons de la biblioteca a la comunitat educativa i les exposicions són una bona manera de fer-ho. En aquesta activitat es proposa l'elaboració d'un aparador de llibres, organitzat per l'alumnat a partir d'un criteri de cerca comú: un tema, un autor, una il·lustradora, una efemèride...

Per muntar l'aparador caldrà tenir en compte tant la part plàstica i artística, molt important perquè sigui atractiu, com el contingut.

Es pot organitzar la feina com si es tractés d'un projecte, definint quin serà el producte final i treballant en equip.

És interessant que, a banda de fer l'aparador, es prepari una guia de lectura dels llibres escollits (vegeu activitat 29) a l'ePèrgam o en paper i se'n faci difusió al web.

Es pot plantejar un treball conjunt amb la biblioteca pública i els Serveis educatius, que ens poden orientar sobre la bibliografia de qualitat.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Alumnes de cursos superiors.
- Biblioteca pública i Serveis educatius.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Ordinador amb connexió a internet.
- Materials diversos: papers, colors, tissors...

DURADA: Indeterminada.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Aparadors de lectura.](#) Institut Pla Marcell (Cardedeu). [Consulta: maig de 2020]

[Llibres que parlen de música.](#) Biblioteca Escola Orlandai (Barcelona). [Consulta: maig de 2020]

[Institut Miquel Biada](#) (Mataró)

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 23

Laboratoris de lectura

Totes les etapes i famílies

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

- Experimentar amb els llibres des del text, la il·lustració i la temàtica.
- Compartir la lectura de llibres amb els iguals, manipulant i experimentant.
- Participar amb tots els sentits en una experiència literària.

CONTINGUTS

- Elements del llibre: cobertes, títol, autoria...
- Experimentació amb el llibre com a objecte.
- Curiositat per la lectura, investigació, recerca i creació.
- Lectura compartida i individual.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Els laboratoris són espais de lectura, de creació, de manipulació i de recerca al voltant dels llibres. Afavoreixen tant la dimensió personal com la social de la lectura: llegir, experimentar, crear, compartir.

L'experiència dels laboratoris sorgeix de la Biblioteca Roca Humbert, de Granollers, que va fer un treball de definició d'aquest recurs a partir d'un taller amb les famílies. Actualment estan molt estesos a les biblioteques públiques i a les dels centres educatius, pel bon resultat que ofereixen. Alguns seminaris i grups de treball de biblioteques escolars elaboren diferents laboratoris per implementar després en els centres.

Per planificar, construir i desenvolupar un laboratori de lectura cal tenir en compte una sèrie d'aspectes:

- La temàtica: busquem temes interessants, variats, que toquin disciplines diverses. Es pot fer un laboratori sobre llibres d'art, sobre il·lustració, sobre ciències naturals, sobre exploradors, sobre... tot allò que ens imaginem i que pugui interessar als lectors, petits i grans.
- El contingut: principalment són els llibres, que han de ser escollits, de qualitat. Però no només: també objectes relacionats amb la temàtica i que permetin experimentar i crear a partir de la lectura.

- L'estètica: és bàsica! No és el mateix presentar un lot de llibres des d'una taula que tenir-los escampats per l'espai, seguint un itinerari, amb altres objectes per experimentar.
- El desenvolupament de la sessió: què es farà? S'introduirà la sessió amb la lectura en veu alta d'un conte? Es presentarà com un misteri a resoldre? Es proposarà una exploració lliure i, després, es plantejaran activitats de lectura independent o en parella i activitats de joc i manipulació? Es tancarà la sessió amb una posada en comú de l'experiència?
- Els destinataris: són els alumnes? Hi participaran amb les famílies? Farem tàndems d'alumnes grans i petits?

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Alumnes de cursos superiors, que poden ajudar a organitzar i conduir alguns laboratoris.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Materials diversos: maletes, caixes, papers, colors, tisores...

DURADA: una sessió d'una hora.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

G. GORCHS. [El laboratori de lletres i imatges](#). *Guix 422*, febrer 2016. P. 65-66. [Consulta: maig de 2020]

[Viatges i exploradors](#). Laboratori de lectura creat en el marc del seminari de biblioteques escolars del Servei Educatiu Baix Llobregat 6. [Consulta: maig de 2020]

[El gran circ de la por](#). Laboratori de lectura creat en el marc del seminari de biblioteques escolars del Servei Educatiu Baix Llobregat 6. [Consulta: maig de 2020]

[La màgia del bosc](#). Laboratori de lectura creat en el marc del seminari de biblioteques escolars del Servei Educatiu Ciutat de Badalona. [Consulta: maig de 2020]

[Les portes meravelloses](#). Laboratori de lectura creat en el marc del grup de treball de biblioteques escolars del Servei Educatiu Vallès Occidental I. [Consulta: maig de 2020]

[Nyam , nyam! Un petit tastet lector.](#) Laboratori de lectura creat en el marc del seminari de biblioteques escolars del Servei Educatiu Vallès Occidental VI. [Consulta: maig de 2020]

[Escola Juan Ramón Jiménez](#)
(Martorell)

[Laboratori Biblioteca de Pallejà](#) al Servei educatiu Baix Llobregat 6

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 24

Clauers literaris

ESO

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Fomentar l'hàbit lector recopilant l'inventari de les lectures dels alumnes.
- Afavorir l'intercanvi de recomanacions lectores entre alumnes.

CONTINGUTS

- Elements del llibre: cobertes, títol, autoria, editorial.
- Recomanacions lectores.
- Hàbit lector.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Amb aquesta activitat es pretén que la lectura es faci visible entre els infants i joves, que els companys i companyes sàpiguen què llegeixen, que puguin anar recopilant els títols que han llegit, com un inventari, cosa que ajudarà l'alumne a construir la seva biografia lectora. Que puguin mostrar els seus llibres preferits als altres, com un motiu de satisfacció. Què passaria si a la motxilla dels infants, en comptes de portar-hi penjat un ninot qualsevol, es posés de moda dur-hi un clauer literari?

Aquest clauer no pretén afavorir la competitivitat ja que, en lectura, no es tracta de quantitat sinó de qualitat.

Què cal tenir en compte?

- **Quan comencen a fer el seu clauer:** es pot començar al principi de l'escolaritat obligatòria i anar-lo fent créixer al llarg dels anys. O bé es poden fer diferents clauers, un a cada etapa.
- **Quins llibres posa cada alumne al seu clauer:** és evident que no hi posarà tots els llibres que llegeix al llarg de la seva escolaritat. Haurà de triar quins hi posa i per què. Escollirà aquells que tenen un significat especial per a ell o ella, els que li han agradat molt, els que li han permès fer connexions amb altres lectures o experiències de la seva vida.

Clauers literaris de l'Institut
La Serreta (Rubí)

- **Com es fan els clauers:** han de ser de material resistent si volem que tinguin una vida llarga. I han de ser sostenibles, és clar: una anella metàl·lica i les cobertes de mida petita i plastificades poden ser un material prou econòmic i durador.
- **Què se'n fa, dels clauers:** poden impulsar activitats diverses, amb la conversa com a eix comú. Presentar en petits grups els últims llibres que han afegit als clauers, intercanviar els clauers durant una estona per veure què hi tenen els altres i prendre nota del que els agradaria llegir, buscar altres alumnes que han llegit el mateix llibre que ell i parlar-ne, etc.
- **Per al professorat tenen una funció molt interessant:** d'un cop d'ull pot veure quin tipus de llibres agraden a cada alumne, si són lectors forts o febles, si li pot recomanar alguna lectura.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Professorat del centre.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Anelles metàl·liques, fotografies de les cobertes mida petita plastificades.

DURADA: indeterminada.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Dinamitzar la biblioteca a l'Institut.](#) Institut La Serreta (Rubí). [Consulta: maig de 2020]

OBSERVACIONS:

Constel·lacions

ACTIVITAT 25

ESO

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Afavorir i consolidar l'hàbit lector, iniciant-se a la lectura guiada i progressiva de títols de qualitat, mitjançant un itinerari.
- Millorar la competència literària, obrint el ventall de lectures i afavorint la conversa literària.

CONTINGUTS

- Elements del llibre: cobertes, títol, autoria...
- Tècniques narratives: argument, personatges, veu narrativa, pas del temps...
- Conversa literària.
- Lectura guiada.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Tradicionalment s'han utilitzat diferents criteris a l'hora d'organitzar els cànons literaris, el corpus de lectures literàries que es vol assegurar que coneixen els alumnes en finalitzar l'escolaritat obligatòria. Guadalupe Jover⁵ proposa les constel·lacions literàries com una manera d'entrar, de forma progressiva i seqüenciada, en la literatura.

Una constel·lació consisteix en un conjunt d'obres seleccionades i organitzades al voltant d'un fil conductor d'interès per a l'alumnat. En aquesta constel·lació, una lectura condueix a una altra i, d'aquesta manera, s'aconsegueix una visió polièdrica d'una realitat, a mode d'itinerari. Es combinen obres de diferents èpoques, clàssiques i no tan clàssiques i de gèneres diversos. Les lectures s'acompanyen des de l'aula i la paraula i la discussió sempre hi són presents. La constel·lació també ofereix la possibilitat de connectar amb obres d'altres disciplines, com la música o l'art.

El treball dins d'una constel·lació pot incloure activitats diferents, tot i que sempre hi apareixen uns **elements**:

- Activitats de presentació de la constel·lació: poden consistir en la lectura d'un text, veure un vídeo, fer un debat introductor, etc.

4. G. JOVER. *Un món per llegir: educació, adolescents i literatura*. Barcelona: Rosa Sensat, 2007.

- Presentació de les obres que conformen la constel·lació.
- Fòrums de discussió al voltant de les obres, del tema, dels autors, etc.
- Lectures comunes compartides.
- Narració oral.
- Lectura en veu alta del professorat.
- Tria i lectura individual.
- Jocs.
- Activitats d'escriptura creativa.

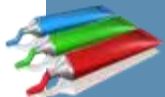
Per sintetitzar: la constel·lació pretén oferir un mapa de lectura a partir del qual el alumnes decidiran cap on volen anar, on s'aturaran i per quins llocs passaran:

"(...)pretendemos ofrecer en las clases de literatura los planos –y pequeñas incursiones- por ese territorio real que tenemos a pocos pasos del aula: la biblioteca. Más allá de los recorridos que decidamos hacer colectivamente, cada estudiante decidirá por qué otros rincones adentrarse. Pero no concebimos en ningún caso unas clases de literatura que vivan de espaldas a la biblioteca escolar ya que, de no ser así, mucho nos tememos que solo acabarán haciendo uso de ella –para lo que entendemos como lectura literaria- quienes ya pertenecen a entornos lectores, mientras que la escuela como institución habrá fracasado en su misión de suscitar y consolidar el hábito lector en quienes no lo adquirieron desde la cuna."⁶

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Professorat del centre.

RECURSOS MATERIAIS:

- Fons de la biblioteca escolar.

DURADA: indeterminada, dependrà de la constel·lació (dos mesos, un trimestre...).

5. [iA por el tesoro! El relato de aventuras en la literatura y en el cine.](#) Guadalupe Jover. IES María Guerrero. Collado Villalba (Madrid)

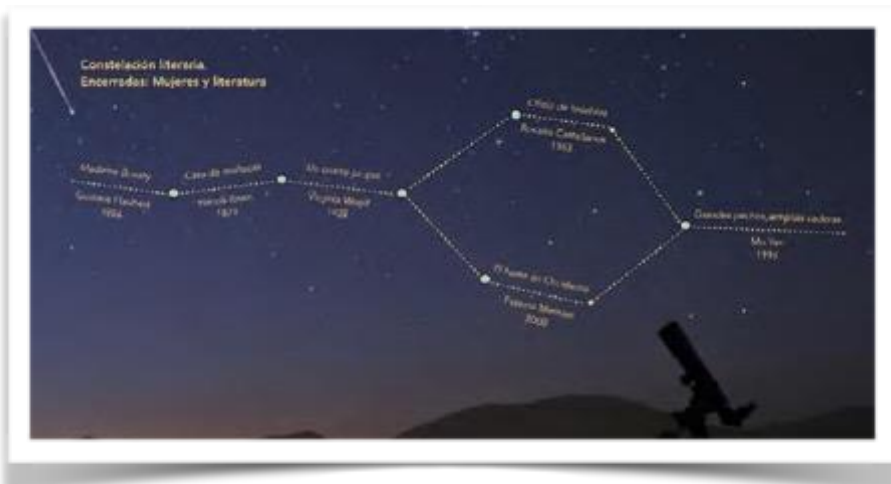
ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Constel·lacions literàries](#). Grupo Guadarrama. [Consulta: maig de 2020]

[Itinerarios lectores para la educación literaria en secundaria](#). Constel·lacions literàries. Grupo Guadarrama. [Consulta: maig de 2020]

[Educació literària o ensenyament de la literatura?](#) Servei Educatiu Ciutat de Badalona. Consulta: maig de 2020]

Constel·lació [Encerradas. Mujeres y literatura](#). Grupo Guadarrama.

[Constel·lacions literàries](#) de la Biblioteca Central Tecla Sala de l'Hospitalet de Llobregat.

OBSERVACIONS:

Projectes

Totes les etapes

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

- Desenvolupar les competències informacionals i mediàtiques: adquirir autonomia en la cerca i el tractament de la informació, saber utilitzar la informació per resoldre problemes, desenvolupar la lectura crítica.

CONTINGUTS

- Llenguatge audiovisual: imatge, so i vídeo.
- Fonts d'informació digitals i analògiques.
- Criteris de valoració i de selecció de la informació.
- Tractament de la informació.
- Comunicació del coneixement.
- Drets de la propietat intel·lectual.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Cada cop més els centres educatius opten pel treball globalitzat, perquè la realitat no està fragmentada. Els problemes de la vida diària es presenten de forma global i cal una mirada que inclogui múltiples perspectives per trobar-hi solucions. La biblioteca pot ser un entorn privilegiat per impulsar i donar suport a aquest treball globalitzat.

Amb diferents matisos, existeixen nomenclatures que fan referència a aquest tipus de treball⁷: treball per projectes, projectes interdisciplinaris, aprenentatge basat en projectes, treball de reptes, projectes documentals integrats, etc.

Parteixen de la necessitat de treballar la realitat com un tot, de trobar solucions a un problema i d'implicar els alumnes en aquesta tasca.

Quines són les accions que ha de desenvolupar la biblioteca per donar suport a aquest tipus de treball globalitzat en el centre?

- **Disposar de recursos de qualitat**, tant analògics com digitals, i orientar-ne la utilització. El coneixement caduca ràpidament, cal estar actualitzat, conèixer les necessitats del centre a cada moment per poder oferir els

6. [El treball per projectes: aprenentatge autèntic](#). Xarxa de Competències Bàsiques. Departament d'Educació, 2019.

recursos més adequats. La curació de continguts digitals (vegeu activitat 28) i l'ensenyament de l'ús del llibre de no ficció (vegeu activitat 30) són competència de la biblioteca escolar.

- **Dissenyar itineraris de formació en alfabetització informacional i mediàtica:** desenvolupar activitats i projectes per ensenyar estratègies específiques en la cerca digital.
- **Donar suport als projectes que es desenvolupen en el marc de l'aula,** amb l'aportació de materials, l'ensenyament d'estratègies de cerca, l'ús del catàleg de la biblioteca...
- **Impulsar projectes d'investigació des de la biblioteca del centre,** que impliquin alumnes, professorat i famílies: al voltant d'una efemèride literària, d'un tema d'actualitat, etc.
- **Assessorar els docents en gestió documental i fer accions formatives al claustre** per afavorir l'ús de la biblioteca per a la recerca: formació d'usuaris, ús del catàleg, aspectes de la propietat intel·lectual, fases del procés de cerca i tractament de la informació, etc.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Biblioteca pública i serveis educatius.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Catàleg.

DURADA: indeterminada.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

R. PIQUÍN. [Biblioteca escolar, herramienta para el desarrollo de competencias en medios e información](#), AMI. BE21. Programa biblioteca escolar "punedu", juliol de 2020.

[La biblioteca escolar en el procés d'investigació](#). Materials del curs BAMI-Biblioteca escolar i alfabetització mediàtica i informacional. Programa biblioteca escolar "punedu". Departament d'Educació. [Consulta: maig de 2020]

[Exemples i propostes de treball d'alfabetització mediàtica i informacional](#). Materials del curs BAMI-Biblioteca escolar i alfabetització mediàtica i informacional. Programa biblioteca escolar "punedu". Departament d'Educació.

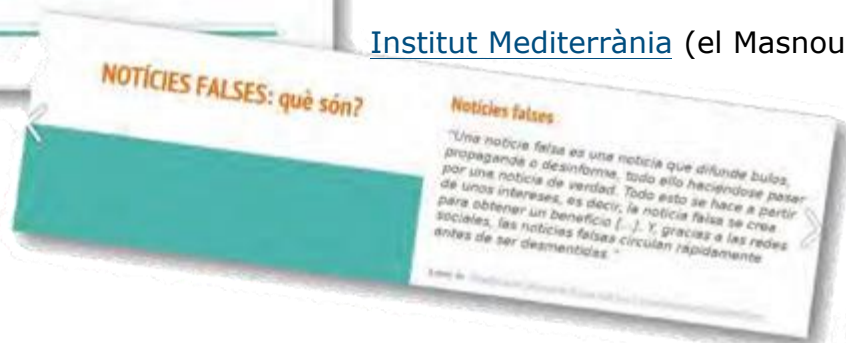
[Escola Mare de Déu del Portal \(Batea\)](#)

[Escola Sagrat Cor Aldana \(Barcelona\).](#)

[Institut Mediterrània \(el Masnou\)](#)

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 27

Capsa de les preguntes

Educació infantil i primària (CI)

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Despertar la curiositat pel món que els envolta i afavorir l'hàbit de fer-se preguntes.
- Descobrir que a la biblioteca i, en concret, dins dels llibres de no ficció poden trobar respostes a alguns dels seus interrogants.

CONTINGUTS

- Llibres de no ficció.
- Organització de l'espai de no ficció a la biblioteca.
- Teixells.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Aquesta pot ser una activitat per introduir els alumnes més petits en la cerca d'informació a la biblioteca. Pot ser que a les primeres edats encara no hagin descobert que a la biblioteca poden trobar-hi llibres de no ficció i que aquests llibres aporten informació sobre temes diversos.

En un espai fix de la biblioteca col·loquem una capsa amb el rètol "Capsa de les preguntes". Iniciem una conversa amb els infants: què hi deu haver dins de la capsa?, què és aquest símbol (interrogant)? què hi pot dir al rètol?

Es pot demanar que inventin preguntes i formular-ne també el mestre. Pensar si a la biblioteca podem trobar respostes a totes aquestes preguntes: per exemple, si preguntem "quants anys té la teva àvia?", no trobarem la resposta a la biblioteca. Però si preguntem com és de gran el sol, potser sí hi que trobarem respostes.

Demanem si saben en quin lloc de la biblioteca hi ha els llibres que expliquen coses reals (els que donen informació verídica, no de ficció) dels animals, de les plantes, de l'espai, dels dinosaures... i pensem si allà podem trobar respostes a algunes de les preguntes que han formulat. En podem tenir una d'exemple preparada, mostrar-los com anem a cercar un llibre sobre el tema i ensenyar-lo, acompanyat d'un "Ara mirarem si potser hi ha la resposta en aquest llibre que es diu...".

D'aquesta manera aniran descobrint que els llibres contenen informació i que ajuden a investigar. Els podem animar que, de tant en tant, quan tinguin un interrogant per resoldre, l'escriuin en un paper i el dipositin a la capsa de les preguntes.

El docent, de forma periòdica, obrirà la capsa, llegirà les preguntes que hi hagi i en triarà una per resoldre-la mitjançant la lectura d'un llibre de no ficció.

Una altra modalitat és utilitzar la capsa de les preguntes per iniciar els projectes d'aula, de manera que es dipositin dins la capsa les preguntes que guiaran el projecte. La capsa va de l'aula a la biblioteca i, un cop allà, busquem els llibres que continguin informació que pugui ajudar a respondre aquestes preguntes. Un cop triats, se'ls emporten a la seva aula i els exposen al racó del projecte, d'on els podran agafar per llegir-los i treballar-hi.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Professorat del centre.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Capsa decorada.
- Tires de paper per escriure les preguntes.

DURADA: una sessió d'una hora

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[La caixa de les preguntes.](#) Escola Pompeu Fabra (Reus). [Consulta: maig de 2020]

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 28

Biblioteca digital

Totes les etapes, professorat i famílies

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Utilitzar els espais digitals de la biblioteca per accedir a la lectura i a la informació des de qualsevol lloc i en qualsevol moment.
- Relacionar-se amb els altres lectors mitjançant l'espai digital, per seguir mantenint la comunitat de lectors, també des de la distància.

CONTINGUTS

- Curació de continguts.
- Espai digital.
- Fòrum lector.
- Netiqueta.
- Xarxes socials.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

En un món canviant i amb un degoteig constant d'informació, la biblioteca escolar no es pot limitar a l'espai físic. S'ha d'obrir a la possibilitat d'incorporar altres elements i ginyes que la poden fer més accessible i dinàmica. Ho hem vist recentment: la crisi educativa que ha ocasionat la Covid-19 ha fet que moltes biblioteques passessin de l'activitat física a la virtual, per seguir treballant per l'hàbit lector dels alumnes. Les biblioteques escolars han creat espais de curació de continguts per donar suport als aprenentatges a distància i han treballat per continuar exercint la seva funció principal: donar suport al projecte educatiu del centre.

Com ha de ser la biblioteca digital del centre?, què ha d'incloure?, quines premisses hauria de tenir present el centre a l'hora de plantejar-se una biblioteca digital?

- **Espai principal:** un dels aspectes bàsics per a la construcció de la versió digital de la biblioteca escolar és generar un **espai principal de referència**. Cal disposar d'un lloc on es recullin diferents propostes d'activitats, productes finals que es generen, documents de la biblioteca, etc. S'ha d'estudiar bé quina plataforma s'utilitzarà, seguint la línia del centre (Nodes, Xtecblocs...).
- **Curació de continguts:** per tal de donar suport a l'aprenentatge, la biblioteca ha de seleccionar aquells recursos digitals de cerca d'informació que siguin fiables i de qualitat. Aquests recursos, inclosos en un estoig digital (Symbaloo, Pearltrees, Padlet...) estaran a disposició de la comunitat educativa. Aquests espais estan en creixement continu ja que, normalment sota demanda, s'hi van afegint els recursos nous en funció de les necessitats del centre.

- **Xarxes socials:** la necessitat, o no, de tenir-ne, és un altre aspecte de la dimensió digital de la biblioteca que cal valorar. Cada cop més biblioteques de centres creen el seu perfil a les xarxes, ja que aquestes són un mitjà de difusió de la informació molt ràpid. Valoreu si la vostra biblioteca vol estar present a les xarxes i, en cas positiu, decidiu per quines us decanteu: Facebook, Instagram, Twitter, Youtube, Pinterest...
- **Netiqueta:** ús cívic de la xarxa. Els espais digitals de la biblioteca pertanyen al centre i són la seva carta de presentació. La correcció, el respecte a la propietat intel·lectual i el comportament cívic són imprescindibles i s'han de traspasar als alumnes i a les famílies.
- **Planificació:** no es poden improvisar els espais digitals de la biblioteca. El seu disseny i manteniment han de formar part del projecte de la biblioteca.

Els espais digitals permeten programar activitats interessants per engrescar a llegir i per connectar amb les famílies: clubs de lectura virtuals, fòrums de lectura, recomanacions, lectures en veu alta... sempre respectant els drets de la propietat intel·lectual. Els alumnes, amb el suport del responsable de la biblioteca o amb els seus mestres, poden participar en el manteniment i el creixement dels espais digitals en moments determinats: redactar una notícia, crear un àlbum de fotografies, fer una videorecomanació, afegir un recurs interessant, etc.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Comissió de biblioteca.
- Professorat del centre.

RECURSOS MATERIALS:

- Dispositius digitals: ordinador, tauleta, etc.

DURADA: indeterminada.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Biblioteca escolar en temps de pandèmia: una solució per a cada problema..](#) Espai digital de la campanya #biblioactivacovid del Programa biblioteca escolar "puntedu". [Consulta: maig de 2020]

[BFMD-Biblioteca escolar en el món digital](#). Materials del curs telemàtic del Programa biblioteca escolar "puntedu". [Consulta: maig de 2020]

[Biblioteca de l'IE Trinitat Nova](#) (Barcelona). Espai digital. [Consulta: maig de 2020]

[Blocteka. Biblioteca de l'Escola Cossetània](#) (Vilanova i la Geltrú). [Consulta: maig de 2020]

[Biblioitepa](#). Biblioteca digital de l'Institut Teresa Pàmies (Barcelona).

[C. Sant Andreu](#) (Badalona).

[Institut Menéndez y Pelayo](#) (Barcelona)

OBSERVACIONS:

Guies de lectura

Totes les etapes, professorat i famílies

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

- Tenir a l'abast una selecció de recursos, analògics i digitals, de qualitat, relacionats amb temes d'interès.
- Aprendre a seleccionar recursos de qualitat per a elaborar una guia de lectura.

CONTINGUTS

- Selecció d'obres relacionades amb un tema.
- CDU.
- Fons bibliogràfic.
- Catàleg.
- Edició de guies de lectura.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Una de les tasques principals que té la biblioteca per donar suport a l'ensenyament és la selecció i l'apropament de recursos a la comunitat educativa. No tot és vàlid per a totes les edats ni per a totes les situacions. El fons de la biblioteca pot ser extens i trobar els recursos que puguin anar bé per a un determinat aprenentatge és complex; el responsable de la biblioteca, com a persona experta, coneix els recursos de què disposa i sap quina pot ser la millor opció en cada cas.

Les guies de lectura són una bona opció per classificar i seleccionar recursos. Són documents breus, analògics o digitals, que recullen una selecció dels més apropiats. Una bona guia de lectura no conté una gran quantitat de títols, sinó els més escollits. Per elaborar-la cal tenir en compte una sèrie d'aspectes:

- **La temàtica:** la necessitat pot sorgir de la biblioteca, perquè vol mostrar el fons de què disposa, de les aules, de les famílies o del calendari (Sant Jordi, efemèrides...).
- **El format:** pot ser digital o en paper. L'avantatge de la guia digital és que es pot actualitzar fàcilment i que no suposa una despesa econòmica, és sostenible.

Hi ha aplicacions que permeten fer guies molt reeixides, entre les quals la funció "guies de lectura" de l'aplicació ePèrgam, l'aplicació Genially, etc. Aquestes guies es poden difondre mitjançant el correu electrònic i l'espai digital de la biblioteca.

- **El tipus i format dels recursos:** caldrà decidir si només es farà difusió de recursos físics que es troben a la biblioteca o també s'hi enllaçaran recursos digitals (vídeos, webs ...).

Tant el professorat del centre com els alumnes de cursos superiors poden participar en l'elaboració de les guies: aprendre a fer les cerques en el catàleg de la biblioteca, seleccionar els documents més adequats i preparar el format de la guia són aprenentatges que els ajuden a desenvolupar competències.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Comissió de biblioteca.
- Professorat del centre.

RECURSOS MATERIALS:

- Dispositius digitals: ordinador, tauleta, etc.
- Fons de la biblioteca.

DURADA: indeterminada.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[La selecció de recursos.](#) Materials del curs BEAL- Biblioteca escolar i aprenentatge de la lectura. Programa biblioteca escolar "punedu". [Consulta: maig de 2020]

[Guia de Lectura "Sant Jordi 2020"](#) del Grup de treball de LIJ del Garraf. [Consulta: maig de 2020]

[Som com som: una maleta inclusiva!](#) Servei Educatiu del Vallès Occidental VI. [Consulta: maig de 2020]

[Guies de lectura.](#) Xarxa de Biblioteques Municipals. Diputació de Barcelona. [Consulta: maig de 2020]

[Guies de lectura.](#) Biblioteca infantil i juvenil Can Butjosa. Parets del Vallès. [Consulta: maig de 2020]

[Guies de lectura de centres educatius,](#) recollides a l'espai de Bibliomèdia. [Consulta: maig de 2020]

[Biblioteques escolars de Nou Barris](#) (Barcelona).

[Guies de lectures recomanades,](#)
Jaume Centelles.

OBSERVACIONS:

Llibres de no ficció

Totes les etapes

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

- Explorar el llibre de no ficció i descobrir-ne les característiques.
- Aprendre a trobar el llibre adequat a la necessitat informativa.
- Gaudir amb la lectura del llibre de no ficció.

CONTINGUTS

- Llibre de no ficció
- CDU.
- Fons bibliogràfic.
- Catàleg.
- Índex i sumaris.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Se'ls anomena de maneres diferents: llibres de coneixements, llibres informatius, llibres documentals, llibres de no ficció...

"Per les seves diverses funcionalitats, els llibres de coneixements són un recurs molt potent que, més enllà dels seus continguts, amplia els models de lectura, facilita els processos de recerca documental i l'adquisició de competències de cerca i ús de la informació."⁸

Estem a l'era d'internet, a un clic de qualsevol informació. Potser més d'un cop ens hem preguntat si realment cal disposar de llibres de coneixements a les biblioteques dels centres educatius i oferir-los als alumnes. No només és imprescindible disposar d'aquests llibres sinó que, a més, cal ensenyar a llegir-los, ja que demanen unes estratègies específiques.

El llibre informatiu combina, normalment, imatge i text. Es llegeix de forma discontinua i ofereix una sèrie de paratextos (títols, subtítols, peus de fotografia, notes a peu de pàgina, etc.) que ajuden a integrar la informació i a comprendre-la. A més, aquest tipus de llibre permet una lectura a diferents nivells, en funció de l'habilitat i els interessos del lector, cosa que fa que siguin molt versàtils i que s'adaptin a diferents franges d'edat.

No tots els llibres de no ficció serveixen, però: cal tenir en compte uns criteris a l'hora de triar-los, observar la temàtica, l'organització del contingut i el llibre com

8.M. BARÓ. [Llibres de coneixements a l'escola...més que mai! BE21](#). Programa biblioteca escolar "puntedu", juliol de 2020.

a producte⁹.

Què podem fer amb els llibres de no ficció a la biblioteca? A continuació fem algunes propostes, adaptables a l'edat dels alumnes:

- **Lectura en veu alta del mestre:** amb la participació activa dels alumnes serveix per modelar estratègies. Mostreu la coberta del llibre, feu hipòtesis sobre el contingut a partir de la imatge i del títol, mireu com és per dins, si té fotografies, com està organitzat i llegiu-ne alguns fragments o tot el llibre, depenent de la llargada.
- **Conversa:** a l'activitat 19 hem parlat de la conversa literària. També és necessari conversar sobre el llibre de no ficció. L'organització de la conversa pot ser la mateixa, però les preguntes guia han de variar, per treure el màxim rendiment de l'exploració dels lectors. Preguntes¹⁰ com ara "com creus que seria aquest llibre si l'haguessin escrit fa 10 anys?", "quins passos creus que ha seguit l'autor per fer aquest llibre?" o "quin missatge deu voler transmetre l'autor?" permeten anar més enllà del contingut i afavoreixen el coneixement del procés de documentació i la lectura crítica.
- **Tallers de preguntes:** es podria lligar amb l'activitat 27. Com diu Ana G. Lartitegui:

"La búsqueda no se activa por necesidad, se activa por curiosidad, ese instinto inquisitivo que los editores se ocupan tanto de fomentar para la infancia. No en vano, los catálogos de no ficción en general van dirigidos a lectores imaginativos y curiosos."¹¹

A partir de l'exploració de llibres de no ficció es pot despertar la curiositat sobre determinats temes i provocar interrogants. El fet de llegir i explorar sobre un tema del qual es tenen idees preconcebudes fa que s'hagi de trobar l'encaix entre les noves informacions i els coneixements previs i que sorgeixin noves preguntes. Una activitat potent per fer a partir dels llibres de coneixements pot ser la creació de taulells de preguntes. Aquests interrogants que van sorgint es podran resoldre, potser, consultant altres llibres.

Fer una estesa de llibres de coneixements i una exploració lliure, generar preguntes i compartir-les, confeccionar taulells de preguntes, llegir-les de tant en tant, veure si estan ben formulades, si s'hi pot trobar resposta a la biblioteca i en quin espai, són exemples de les moltes activitats que es poden generar a partir d'aquests llibres i que ajuden a ser més competents en la cerca i la gestió de la informació.

9. M. BARÓ. "Més oportunitats per a la lectura: els llibres de coneixements a l'escola". A: Baró, M.; Aliagas, C.; Gorchs, G. [Com crear un ambient lector a l'escola?](#) Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2013.

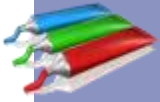
10. B.CARTER; R.F. ABRAHAMSON. *Nonfiction for Young Adults: From Delight to Wisdom*. Phoenix: The Orix press, 1990.

11. A.G.LARTITEGUI. *Alfabeto del libro de conocimientos: paradigmas de una nueva era*. Zaragoza: Pantalia Publicaciones, 2018.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.

DURADA: sessions d'una hora.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

M. BARÓ. [Llibres de coneixements a l'escola...més que mai!](#) BE21. Programa biblioteca escolar "puntedu", juliol de 2020.

[Llibres de coneixements avui \(I\)](#). Materials del curs BAMI- Biblioteca escolar i alfabetització mediàtica i informacional. Programa biblioteca escolar "punedu". [Consulta: maig de 2020]

[Llibres de coneixements avui \(II\)](#). Materials del curs BAMI- Biblioteca escolar i alfabetització mediàtica i informacional. Programa biblioteca escolar "punedu". [Consulta: maig de 2020]

[10 raons per llegir llibres de no ficció a l'escola](#). Programa biblioteca escolar "punedu". [Consulta: maig de 2020]

[Escola Octavio Paz](#) (Barcelona).

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 31

Taller de creació de contes

Totes les etapes

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Conèixer l'estructura dels contes i iniciar-se en la creació del seu.
- Crear contes senzills utilitzant diferents estratègies: partir d'un conte conegut, utilitzar personatges clàssics amb modificacions, crear contes en parella...
- Gaudir amb la l'escriptura creativa de contes.

CONTINGUTS

- Estructura dels contes.
- Estratègies i recursos d'escriptura creativa.
- Correcció lingüística.
- Hàbit d'escriure.
- Gust per escriure i llegir.
- Aplicacions digitals per a l'escriptura creativa.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Tant a l'educació primària com a l'ESO, en el desplegament de les CB de l'àmbit lingüístic es troba la dimensió literària. En el marc d'aquesta dimensió, els alumnes han de desenvolupar la competència 12 (tant a PRI com a ESO), que fa referència a l'escriptura de textos literaris. Pensem en la biblioteca escolar com a lloc idoni per iniciar-se en l'escriptura creativa, com a lloc d'inspiració per a la creació i com a font de models.

Proposem dues activitats diferents, adaptables segons l'edat dels alumnes. Recomanem seguir sempre el procés planificar-escriure-revisar i tenir present que la revisió forma part del procés d'aprenentatge (revisió en grup, revisió en parelles, revisió docent-alumne).

Conte compartit

Consisteix a crear el relat de forma cooperativa, en parelles, entre diferents nivells, cicles o, fins i tot, entre centres educatius diferents. El paper del docent consisteix a guiar i acompanyar en les diferents fases del procés creatiu.

Es poden utilitzar bastides per a la planificació del text (llistes de personatges, de llocs, fórmules de començament i acabament...) i suports diversos. Cal decidir si es vol acompanyar el text amb il·lustracions dels infants.

Un cop acabat el conte es pot fer una presentació formal a les famílies, pot viatjar de casa en casa i pot passar a formar part del fons de la biblioteca.

Contes divertits

Quan es parla de crear contes no es pot deixar de banda el gran mestre Gianni Rodari i la seva fantasia. Les estratègies que proposa Rodari a la *Gramàtica de la fantasia*¹² permeten deixar anar la imaginació i endinsar-se en el món de la creació literària, tot jugant amb les paraules. Algunes de les seves tècniques (el binomi fantàstic, l'amanida de contes...) segueixen funcionant avui amb els infants tan bé com el primer dia. Vegeu-ne alguns exemples a la proposta¹³ que, des dels programes *Ara Escric* i *Tenim la Paraula*, del Departament d'Educació, s'ha fet aquest Sant Jordi de 2020 en confinament.

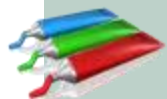
Amb els cursos més baixos, es poden crear els contes de forma oral, en petit o gran grup, a partir de contes o de situacions conegudes i es poden enregistrar.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Bastides: llistes de personatges, de llocs, de començaments i acabaments de contes...
- Aplicacions digitals per a l'escriptura creativa i dispositius digitals.

DURADA: dues o més sessions d'una hora.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

J. CENTELLES; A. RAMONEDA. [Gramàtica de la fantasia: un clàssic actual](#). *Faristol*, núm 91, abril 2020.

[Compartim històries mitjançant el Drive](#). Institut M. Aurèlia Capmany (Cornellà de Llobregat), Institut Salvador i Pedrol (Sant Joan Despí) i Institut Francesc Ferrer i Guàrdia (Sant Joan Despí). [Consulta: maig de 2020].

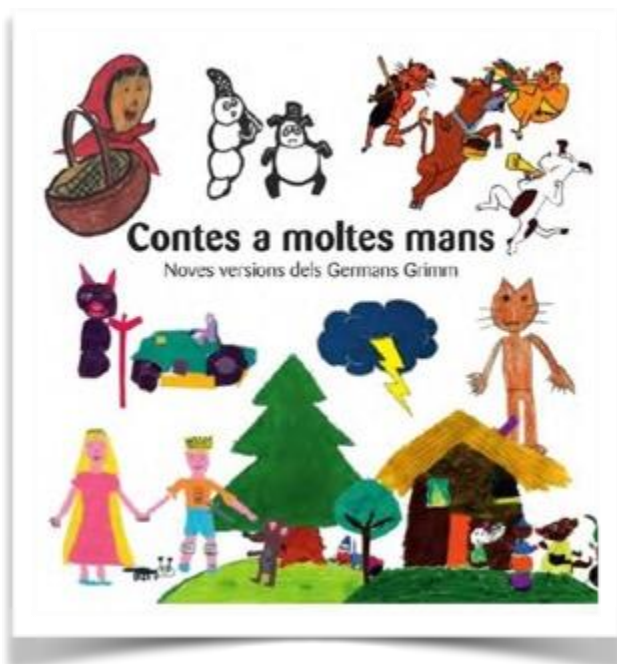
[Taller de dibuix](#). Una mà de Contes. CCMA.

[Storybird](#). App de creació de contes.

12.G.RODARI. *Gramàtica de la fantasia*. Trad. de Teresa Duran. Barcelona: Labutxaca, 2016

13. [#escrivimrodaricovid19](#). [Compartim l'escriptura en temps de confinament](#). Ara Escric; Tenim la Paraula. Departament d'Educació, abril de 2020.

[Escola de La Riba \(ZER el Francolí\).](#)

[Escola Centelles, Escola Mossèn Ramon Bergadà i Biblioteca Municipal de Constantí.](#)

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 32

Taller de creació de poesia

Totes les etapes

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Descobrir les possibilitats de la poesia com a mitjà d'expressió.
- Utilitzar el llenguatge poètic per crear produccions pròpies.
- Gaudir amb la lectura de poemes i amb la creació poètica.

CONTINGUTS

- Llenguatge literari: comparació i metàfora.
- Estratègies i recursos d'escriptura creativa.
- Correcció lingüística.
- Gust per escriure i llegir textos poètics.
- Aplicacions digitals per a l'escriptura creativa.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

En aquesta activitat hem de fer referència a la necessitat de desenvolupar la competència 12 de les competències bàsiques de l'àmbit lingüístic, a primària i a ESO. Aquesta competència fa referència a l'escriptura de textos literaris. No es pot pretendre que els alumnes creïn poesia si abans no n'han escoltat, si no han jugat amb les paraules, si no han descobert la rima. La biblioteca és, en essència, el lloc on poden fer totes aquestes descobertes.

Com es pot iniciar els infants en la poesia?, què es pot fer per afavorir-ne la lectura i l'escriptura? Algunes idees a desenvolupar:

- **Jugueu des de ben petits amb les cantarelles i els jocs de falda.** Aquests recursos de la llengua oral estimulen el joc amb el llenguatge; la repetició i el ritme conviden a la participació. Hi ha col·leccions de llibres per a primeres edats que són rics en aquests jocs de llenguatge i molt apropiats per a tenir-los a la biblioteca.
- **Llegiu-los poesia:** a totes les edats, cada dia. Un poema al matí quan arriben a l'escola, o després del pati, o simplement perquè tenim ganes de gaudir-ne. Ensenyeu-los a escoltar-la i a apreciar-la.
- **Ensenyeu-los a mirar la realitat amb ulls de poesia:** no us ha passat algun cop que un objecte determinat us ha recordat una altra cosa que no hi té res a veure? La poesia visual és una porta d'entrada al món poètic. Jugueu amb les caplletres dels noms, feu galindaines, cal·ligrames i poemes visuals.

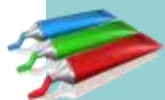
- **Col·leccioneu paraules:** paraules dolces, paraules sorolloses, paraules per dies de pluja... en un pot de vidre, en una caixa bonica, de manera que, de tant en tant, les pugueu treure i dir-vos-les, xiuxiuejar-les o cridar-les, escriure-les, construir versos.
- **Creeu comparacions i ensenyeu-los, tot jugant, a fer metàfores:** ensenyeu-los com, d'una comparació de dos objectes amb una característica comuna, podem passar a una metàfora.
- **Feu videopoemes o videolits:** càpsules poètiques, creacions artístiques a partir d'un poema.
- **Busqueu la poesia en les cançons,** actuals i clàssiques i analitzeu-la: per què diu el que diu?, com ho diu?, quins recursos utilitza?, és un bon poema?
- Escolteu un recital de poesia o assistiu a un espectacle poètic.

No n'hi ha prou a saber analitzar un poema per apreciar la bellesa de la poesia i gaudir-ne. No és suficient saber quantes síl·labes tenen els versos o quins recursos ha utilitzat el poeta. És necessari, però no suficient, si el que volem és que apreïin la poesia, la llegeixin i hi experimentin.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Professorat.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Bastides: llistes de paraules, pots de paraules...
- Aplicacions digitals per a l'escriptura creativa i dispositius digitals.

DURADA: indeterminada

ENLLAÇOS INTERESSANTS

D. ESPRESATE. [Posseir la poesia #joemquedoacasa](#). 2a edició. Materials de formació. Programa biblioteca escolar "puntedu". Departament d'Educació. Maig de 2020.

[Recursos](#). Blog de poesia de Dani Espresate. [Consulta: maig de 2020].

[El mediador literari: la poesia per a infants i dos barrets](#). Felipe Munita. Programa Tàndem. Podcast a Lletraferits. [Consulta: maig de 2020].

[Llums, càmera, poesia](#). Projecte didàctics de videopoesia a secundària. Institut La Garrotxa (Olot). [Consulta: maig de 2020].

[La poesia: un tresor educatiu al Pla d'Urgell](#). CRP Pla d'Urgell. [Consulta: maig de 2020].

[Projecte Fem poesia](#). Escola La Ginesta (Matadepera). [Consulta: maig de 2020]

[Itinerari poètic](#). Escola La Muntanyeta (Bellvei). [Consulta: maig de 2020]

[Posseir la poesia \(1\): recull d'activitats](#). Programa biblioteca escolar "puntedu". Departament d'Educació. Abril de 2020.

[Posseir la poesia \(2\): recull d'activitats](#). Programa biblioteca escolar "punedu". Departament d'Educació. Juny de 2020.

[Viu la poesia](#). Projecte dirigit per: Glòria Bordons i Lis Costa. [Consulta: maig de 2020].

[Poesia.com](#). Edu365.cat. Departament d'Educació. [Consulta: maig de 2020].

[Institut Vila de Gràcia](#) (Barcelona).

[Taller Joan Brossa](#). Eva Morell a escola Pla de les Vinyes (Santa Coloma de Cervelló) i Institut Vila de Gràcia (Barcelona).

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT
33

Taller de còmic

Educació primària (CM i CS) i ESO

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

- Gaudir amb la lectura de còmics i novel·les gràfiques.
- Utilitzar el llenguatge del còmic per crear produccions pròpies.

CONTINGUTS

- Llenguatge del còmic.
- Estratègies i recursos d'escriptura creativa.
- Correcció lingüística.
- Gust per escriure i llegir còmics i novel·la gràfica.
- Aplicacions digitals per a l'escriptura creativa.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

En aquesta activitat fem palesa la necessitat de desenvolupar la competència 12 de les competències bàsiques de l'àmbit lingüístic, a primària i a ESO, i destaquem la biblioteca escolar com a escenari idoni per fer-ho.

Afortunadament, des de fa uns anys el còmic s'ha revaloritzat a les aules. Durant uns anys va estar poc valorat com a element de lectura. Krashen¹⁴ recull els resultats de la recerca i destaca que el còmic és la forma preferida de lectura dels joves i que té un gran valor com a porta d'entrada a la lectura, ja que afavoreix que el lector se senti segur i ensenya a llegir per plaer.

El còmic combina diferents llenguatges, verbal i visual, i és necessari ensenyar a llegir-los: la vinyeta, la seqüència, el moviment, els enfocaments, els plans... Cal comptar amb una bona oferta de còmic i novel·la gràfica a la biblioteca del centre per poder-los oferir als alumnes.

En els darrers temps s'ha posat molt en valor la capacitat que té el còmic per traspasar fronteres i apropar els joves a fets històrics, a l'art, a la ciència, etc. Hi ha seleccions bibliogràfiques de còmic de molta qualitat relacionades amb les diferents disciplines, i exemples de professorat que utilitzen el còmic a les seves classes d'història o de filosofia (vegeu enllaços). Existeixen apps que faciliten molt la feina de creació, com [Make Beliefs Comix](#) o [Pixton](#).

14. S.D.KRASHEN. *The power of reading: Insights form the research*. 2nd edition. Paw Prints, 2008

A partir de la lectura de còmic i de novel·la gràfica es pot engegar un taller, adequant-lo a l'edat dels alumnes. Algunes orientacions:

- **Dedicar temps a explorar còmics**, veure les diferents solucions que adopten uns o altres: com resolen escenes de moviment, com són els personatges, com es distribueixen les vinyetes.
- **Crear els personatges**: pensar com volen que siguin, quines qualitats tindran.
- **Pensar el guió**: crear la història, el plantejament, el nus i el desenllaç. Quina és la situació inicial?, quin conflicte hi haurà?, com es resoldrà?
- **Construir el guió il·lustrat ("storyboard")**: planificar la seqüència de vinyetes del còmic, els personatges que sortiran a cada vinyeta, els diàlegs, les onomatopeies...
- **Elaborar el còmic**: tenint en compte totes les tasques anteriors.

Es pot plantejar el treball del còmic com un projecte, seguint tota la seqüència, o bé fer petites càpsules destinades a un d'aquests elements: per exemple, es pot fer un taller sobre personatges de còmics o sobre la vinyeta i el muntatge

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Professorat.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Bastides: exemples de bafarades, models de personatges...
- Aplicacions digitals per a l'escriptura creativa i dispositius digitals.

DURADA: indeterminada

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Reinterpretació del mite clàssic: del mite llegit al mite visual.](#) Institut Anna Gironella de Mundet (Barcelona). [Consulta: maig de 2020]

[El còmic històric com a recurs didàctic.](#) David Fernández de Arriba. [Consulta: maig de 2020]

[El còmic.](#) Materials elaborats pel Grup de treball de biblioteques escolars del Vallès Occidental II (Terrassa). [Consulta: maig de 2020]

[Homenatge al Tintín.](#) Escola Mas i Perera (Vilafranca del Penedès). [Consulta: maig de 2020]

[Taller de còmic amb Oriol Garcia Quera.](#) Institut La Serra (Mollerussa). [Consulta: maig de 2020]

[Comicat](#). Ressenyes i recomanacions de còmic en català. [Consulta: maig de 2020]

[Còmics](#). Biblioteca virtual de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona. [Consulta: maig de 2020]

[Maleta de còmics](#). Servei Educatiu Baix Llobregat 6. [Consulta: maig de 2020]

[Itinerari de lectura de novel·la gràfica](#). Institut Montseny (Sant Celoni). [Consulta: maig de 2020]

[AMPA de l'Escola Els Pinetons](#) (La Garriga).

[Biblioteca Jordina Vidal](#). Institut Lluís de Requesens (Molins de Rei).

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 34

Juguem?

Totes les etapes i famílies

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Potenciar la biblioteca escolar com a motor de la vida escolar.
- Obrir la biblioteca a la comunitat educativa, com a element de cohesió i de prevenció de la fractura social.
- Descobrir el plaer del joc de taula amb els companys, professorat i famílies.

CONTINGUTS

- Respecte als companys de joc i a les normes.
- Diàleg.
- Tolerància a la frustració (no sempre es guanya).

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

La biblioteca escolar pot esdevenir un element de cohesió en el centre educatiu. És un espai transversal, que acull tothom, alumnes, professorat i família, i on tothom pot trobar allò que necessita. Cada cop més les biblioteques, tant les escolars com les públiques, amplien les seves funcions i la seva oferta d'activitats i es converteixen en un espai de trobada, de joc, de creació i, per descomptat, de lectura.

Proposem fer aquesta nova mirada més àmplia a la biblioteca del centre i utilitzar-la amb totes les potencialitats que té.

Com podem potenciar el joc des de la biblioteca escolar?

Creant un espai de joc: depenent de les dimensions de la biblioteca i de la seva distribució, es pot crear un racó permanent dedicat als jocs, on pot haver jocs de taula i espai per jugar-hi de forma còmoda. Es pot oferir aquest espai a les hores d'esbarjo i en altres moments, per poder jugar a jocs de taula en petit grup. En cas que es tracti d'una biblioteca oberta al barri en aquelles hores les famílies hi poden participar.

Taller de jocs: podem organitzar una sessió de jocs a la biblioteca per tal de fer conèixer els jocs que hi ha i dinamitzar l'espai. La biblioteca pública organitza clubs de jocs de taula, potser es podria fer una versió escolar d'aquests clubs.

Es poden preparar també jocs de taula relacionats amb els llibres que llegeixen: jocs de cartes de personatges, Trivial de contes, joc de l'oca, etc. Fins i tot els alumnes més grans poden col·laborar en el disseny i construcció d'aquests jocs literaris.

L'aplicació de gestió per a la biblioteca escolar ePèrgam permet catalogar els jocs de taula del centre. Si estan catalogats i s'indica on són, és fàcil localitzar-los.

Recomanem que hi hagi un lot permanent de jocs a la biblioteca i que se'n faciliti el préstec a les famílies.

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Professorat.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Jocs de taula.
- Materials per a la construcció de jocs.

DURADA: indeterminada.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

[Creació d'un joc de taula.](#) Escola Projecte (Barcelona).

[Juguem sense endolls.](#) Biblioteca Pública de Tarragona.

[Biblioteca de l'Escola Pedralta.](#) Santa Cristina d'Aro.

[Escola Malagrida \(Olot\).](#)

[Escola Torreforta \(Tarragona\).](#)

[Institut s'Agulla \(Blanes\).](#)

OBSERVACIONS:

ACTIVITAT 35

Makerspace

Totes les etapes i famílies

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Fer de la biblioteca un espai de creació i d'experimentació.
- Implicar-se en la creació d'un espai "maker".

CONTINGUTS

- Creativitat.
- Tolerància a la frustració.
- Cocreació.
- Col·laboració.
- Experimentació.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

La biblioteca actual ha d'adaptar-se als canvis que es produeixen en la societat. Cada cop més, la biblioteca pública es converteix en un espai de reunió, d'acollida, de formació, de creació. Un fòrum cultural i social on s'organitzen tallers, es fa servir tecnologia i es desenvolupen projectes individuals o grupals.

La biblioteca escolar no pot quedar al marge d'aquests canvis, perquè està educant els adults del futur. Obertament a d'altres països i tímidament a casa nostra, comencen aparèixer espais de creació a les biblioteques escolars. La biblioteca amplia el seu camp.

Un MAKERSPACE¹⁵ és un espai dotat amb tecnologia per a la creació d'idees, individuals o d'equip. És un espai que fomenta la creativitat, la imaginació i la construcció. En aquests espais hi pot haver eines per la creació de música i vídeos, components de robòtica, estris de cosir, peces per construir...

Com decidim si necessitem on no un espai de creació a la biblioteca?, com sabem quin tipus d'espai necessitem?

Totes les accions que determinen un canvi a l'escola han d'estar fonamentades i estudiades, s'ha de fer balanç dels objectius que es pretén aconseguir i de la despesa que suposa. Amb els espais de creació passa el mateix: no es tracta d'omplir la biblioteca d'espais de creació sense cap funció ni cap connexió amb la resta del centre, sinó de pensar com aquests espais poden donar suport al desenvolupament del currículum.

15. J. MARQUINA. [Makerspaces en biblioteques: el fenomen Bibliomakers.](#)

Per tant, cal estudiar bé, des de la comissió de biblioteca i amb el suport de la comunitat educativa, quins tipus d'espais de creació farien falta per ajudar a desenvolupar el currículum i veure com es poden organitzar. Aquests espais afavoriran que la biblioteca escolar sigui accessible a tots els alumnes del centre, tant els que són lectors com els que no ho són¹⁶. Es pot aprofitar per apropar als alumnes aquells llibres relacionats amb l'espai de creació i pot ser una manera de descobrir la funcionalitat de la lectura: si al costat d'un espai amb peces per construir hi col·loquem una cistella amb llibres de construccions i edificis emblemàtics, probablement els alumnes faran la connexió i els fullejaran per trobar models per a les seves construccions.

Quins passos caldria seguir per posar en marxa un espai maker?

- **Definiu els espais maker que voleu:** quins objectius tindran?, quin tipus de creació o experimentació s'hi farà?, quins materials o eines caldrà per a aquests espais?
- **Dissenyeu els espais** dins de la biblioteca.
- **Planifiqueu l'ús que se'n farà:** si serà un espai de lliure circulació, si s'hi faran tallers, si hi vindran els alumnes amb les famílies, etc.
- **Penseu quin tipus de seguiment** es farà de l'espai i qui s'encarregarà del **manteniment** (materials fungibles).
- **Construïu l'espai** amb la col·laboració de la comunitat educativa.
- Feu difusió de l'espai i inaugureu-lo.

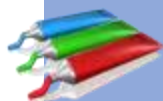

RECURSOS HUMANS:

- Responsable de biblioteca.
- Comunitat educativa.

RECURSOS MATERIALS:

- Fons de la biblioteca.
- Materials diversos en funció dels espais maker: peces de fusta, materials de robòtica, materials de cosir...

DURADA: indeterminada.

ENLLAÇOS INTERESSANTS

J. LEIVA. [Makerspaces i biblioteca escolar](#). BE21. Programa biblioteca escolar "puntedu", juliol de 2020.

[Bibliolab Maker de la Biblioteca Montserrat Abelló](#) (Barcelona). [Consulta: maig de 2020]

16. M. COX. *The Elementary School Library Makerspace: A Start-Up Guide*. Califòrnia: ABC-CLIO: 2017.

[Makerspaces: ¿un nuevo ámbito en las bibliotecas?](#) Biblioteca de creación Ubik.
[Consulta: maig de 2020]

[Las bibliotecas del cambio: sobre la cultura macker y hacker.](#) Butlletí del COBDCV.
[Consulta: maig de 2020]

[EEI Barrionovo Arteixo.](#) Asesoría Bibliotecas Escolares de Galicia. [Consulta: maig de 2020]

[Biblioteca de creació UBIK](#), espai de construccions. (Donosti).

[Biblioteca Ramon Bordas Estragués](#) (Castelló d'Empúries)

OBSERVACIONS:

DOCUMENTEM

LES ACTIVITATS DE LA BIBLIOTECA

- Per poder-les recordar
- Per poder-hi reflexionar
- Per poder-ne parlar
- Per poder-les millorar

CURS:

CENTRE:

Activitats que m'agradaria fer:

Activitats que he provat:

Anotacions i reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

Activitat:

Reflexions:

